

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
istop. peči-vrsta
maloglasni po 130
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pr večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prežniku

Uredništvo je v Koprarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravištvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Koprarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inserate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vzгляд velikega vojvode

Crne zastave plapolajo po Jugoslaviji in žalost je legla v srca, ker je umrl zopet eden tistih naših velikanov, ki so izvedli veliko delo osvobođenja in zjedinenja. Tako grandiozno je bilo to delo, da si ga pred nekaj leti nismo mogli niti misliti in da ga še danes ne moremo popolnoma doumeti v vseh njegovih velikih posledicah.

Eden od velikih mojstrov tega legendarnega četa pa je bil pokojni vojvoda Stepa Stepanovič. Skupno s svojimi veliki tovariši Putnikom in Mišičem je vodil srbskega vojaka skozi vsa težka vojna leta do zmage in skupno z njimi je dal svojemu narodu njegovo popolno osvoboditev. Vsak od teh treh velikanov je s svojimi deli za večne čase zapisal svoje ime na najlepšo stran naše zgodovine, vsak od teh treh velikih vojskovodij si je za vedno osvojil veliko hvaležnost svojega naroda, ali v srce svojega naroda se je od teh treh velikanov zapisal pokojni vojvoda Stepanovič najgloblje, ker je ves njegov značaj naravnost zrasel iz naroda.

Pred vsem pa je bil vojvoda Stepanovič skoraj nedosegljiv primer pravega patriota. Nikdar in ob nobeni priliki ni poznal ali celo iskal sebe, temveč vedno je poznal le eno dolžnost, da je ves v službi naroda. Vsak hip pripravljen, da da domovini vse svoje sile, se je po izvršeni dolžnosti povrnil v svoj mirni Čačak ter prepustil slavo drugim. Še nadalje pa ostal vodnik svojega naroda in kot predsednik Narodne odbrane skrbel, da ostanejo vedno živi sveti narodni ideali in da dekadenca povojnih duš ne umaže še njih.

Velikanske usluge je storil svojemu narodu, slavne zmage mu je izvojeval, dvignil se z njimi v prve vrste najboljših in najbolj zaslužnih sinov naroda, a kljub temu je ostal skromen, kakor da bi bil človek brez zaslug. Ta njegova lepa skromnost pa ni bila narejena in ni bila nobena poza, temveč je izvirala iz njegove duše in njegove visoke npravstvenosti. Samo človek visoke moralne kvalitete je močnejši kot vsako častihlepe, samo globoko veren človek, smatra tudi svoje najčistnejše zasluge le kot svojo nujno izvršeno dolžnost, ki ne more in ne sme nikdar zahtevati posebne nagrade.

Ta je tem ljudem idealizma nepotrebna, ker zaradi stvari same, ne pa zaradi nagrade delajo in žrtvujejo svoje moči. Edina nagrada je tem ljudem zavest, da so v polni meri storili svojo dolžnost in da so popolnoma uporabili vse talente, ki jih jim je dal Bog. Zato pa odlikuje te može tudi mirnost in uravnoveženost, zato ne poznajo ne mržnje in ne sovraštva, razen do onih ljudi, ki jim je profit vse. Proti tem ljudem so neizprosni, tu ne poznajo usmiljenja in le naravno je, da so imeli kmečki oderuhi v Stepanoviču svojega najmočnejšega sovražnika. Pa ne samo kmečki oderuhi, temveč vsi, ki so iz dela drugih kovali rumenjake in ki so mislili, da je bilo veliko delo osvobođenja izvršeno le za razne parazite tega dela. Kar razpasli pa so se po vojni ti paraziti mučeniške krvi osvoboditeljev in dostikrat je že kazalo, ko da je njih popolna zmagata zasigurana. V takih žalostnih dneh, ko je dvigalo parazitstvo vedno bolj svojo glavo, je bil pokojni vojvoda krepak opomin, da so še tu možje, ki morejo vse te parazite tujega junaštva vrci ob tla. S pogumom je ob takih dneh uprl narod svoje oči v velikega vojvoda ter črpal moč proti svojim izkoriščevalcem in klical vojvoda na najvišje mesto. Ali mož, ki je bil vedno pripravljen služiti narodu z vsemi svojimi silami, se edino temu klicu ni odzval, ne iz napačne skromnosti, temveč iz globoke prevdarnosti, ker to ni bilo njegovo polje.

Veliki ljudje ustvarjajo veliko dobo in majhni ljudje ubijejo polet tudi največje dobe. Srbski narod si je svoje velike može ustvaril, ker je skozi stoletja učil svoj narod, da mora biti požrtvovalen, ker je vzgojil svojo mladino v duhu kosovskih junakov. Cela generacija je vzrasla v tem duhu in ta generacija je tudi izvedla stoletni sen ter pripravila in usposobila ves narod za težko osvobodilno borbo. Se nad povprečje te velike generacije pa so se dvigali oni veliki, ki so bili na čelu vsega osvobodilnega dela. Bili so to najvišji izraz srbske narodne sile in ponos imena. Med temi velikani pa zavzema poleg kralja Petra, Putnika, Mišiča in drugih najodličnejše mesto tudi pok. vojvoda Stepanovič in dvakrat odlično vsled svoje skromnosti.

Takšno generacijo, kakršni so načelovali ti veliki, moramo vzgojiti tudi mi. To je naša naloga in to je naša dolžnost, ki izhaja iz dela prednikov. In takšno generacijo bomo vzgojili, če bomo dosegli, da bo spomin na velikega vojvoda naši mladini vedno živ

Veliki vojvoda na mrtvaškem odru

**Velike priprave za njegov pogreb -- Pogreba se udeleži tudi Nj. Vel. kralj
Vsa država pod vtisom smrti vojvode -- Sožalja tujih armad -- Med 2. in 3.
uro bodo vse trgovine zaprte**

Belgrad, 29. aprila. (Tel. »Slov.«) Belgrad in Čačak, kakor vsa država, stojijo pod vtisom smrti vojvode Stepanoviča. Dopoldne so v Čačku prepeljali pokojnikovo truplo v pravoslavno cerkev, kjer ga stražijo štirje sumadinski četniki.

O pokojniku so podali tovariši svoje spomine. Vojvoda Peter Bojović je dejal, da je bil pokojni Stepan Stepanovič mož v vsakem pogledu. Kar je podvzel in začel, je vse dobro premislil in proučil, pa tudi izvršil. Bil je vojak, velik patriot, pa tudi velik človek. Najlejša beseda ne bi mogla v zadostni meri opisati njegovih vrlin.

V Čačak, kakor v Belgrad, prihajajo iz vseh strani izrazi sožalja. Priglašajo se deputacije. Na prošnjo društva rezervnih častnikov in bivših vojakov je dovolil prosvetni minister tridnevni dopust svojim uradnikom, ki so rezervni častniki in bivši bojovniki, da se udeležijo Stepanovičevega pogreba. Pro-

metni minister je dovolil 50% popust na železnicah tej organizaciji, ako potujejo njih člani v Čačak na pogreb.

Ob pol 8 zjutraj je prispela v Čačak deputacija četniškega združenja šumadinskega. Deputacija šteje 8 članov. Clani so oblečeni v četniške uniforme z orožjem in četniškimi zastavami.

Belgrajska oblast je namesto venca na pokojnikovo krsto poklonila 5000 Din za dobre namene društvu vojnih invalidov. Belgrajska trgovska zbornica je poslala sožalje pokojnikovi rodbini, obenem pa je darovala vsoto denarja za dobrodelne ustanove v pokojnikov trajen spomin. Jutri bodo po vseh krajih Jugoslavije ustavili delo med 2. in 3., ko bo Stepanovičev pogreb.

Dopoldne so zunanega ministra obiskali tuji poslalniki na našem dvoru. Angleški poslanik Kenard je izrazil sožalje v imenu svoje vlade, Šeba v imenu češkoslovaške vlade.

Obenem obvestil zunanega ministra, da bo češkoslovaška armada poslala svoje zastopstvo na pogreb. Češkoslovaško delegacijo bodo tvorili: vojni ataše na našem dvoru Vučić, generalštabni polkovnik Dvořak in kapetan Smazal. Španski poslanik grof Torihos je poslal daljše pismo, v katerem je izrazil sožalje španske vlade.

Belgrajska trgovska, obrtna in industrijska zbornica je danes izdala oklic na belgrajske trgovce, obrtnike in industriale oklic, naj jutri od 2 do 3 med pogrebom zaprejo lokale.

General Hadžić je danes odpotoval v Čačak. Jutri odpotujejo ministri Srškič, Korošec in Uzunović, ki se bodo udeležili pogreba v imenu vlade. Čujemo, da se bosta udeležila pogreba tudi Nj. Vel. kralj in predsednik vlade general Peter Živković.

Iz življenja velikega vojvode

Poslednje ure

Vojvoda Stepa je umrl točno ob pol desetih zvečer. Smrt je nastopila nenadoma. Vendar so zdravniki opazili, da se je ob 6 zvečer vojvodovo stanje zelo poslabšalo.

Kljub vsemu je bil vojvoda pri polni zavesti in zavedal se je, da mu žila ne bije pravilno. Vprašal je zdravnika: »Kako je z žilo?« Odgovorili so mu, da dobro.

»Tako, tako,« je odvrnil vojvoda. »Ampak ni v redu, pa ni v redu.«

Zdravniki so mu priporočali, da bi kaj jedel.

»Kaj bi jedel?« je vprašal.

»Malo juhe, čaja ali mleka.«

»Malo pozneje,« je dejal vojvoda in se obrnil k steni.

Ob 6 zvečer so zdravniki še enkrat pregledali vojvoda in ugotovili, da je njegovo stanje brezupno. Vsak hip so pričakovali katastrofo.

Vojvoda je ležal na svoje vojaški postelji, negiben, na desni strani. Nič ni govoril, samo pogled mu je bil bister. To stanje je trajalo do desetih.

Ves čas so bili razen zdravnikov pri vojvodi njegova žena, gospa Lena, njegov posilni in njegov vojak.

V drugi sobi je bila hči, gospa Milica, vdova po dr. Dragomiroviču, ki je neprestano spraševala po stanju vojvode.

V trenutku, ko je začel hropeti, se je vojvoda obrnil, pokazal z roko proti oknu, in vzdihnil:

»Polazite napred!«

To je bil zadnji znak njegovega življenja.

Tri največje zmage vojvode

Komaj je dovršil pokojni vojvoda artilerijsko šolo, že je moral oditi v vojno. Leta 1876. se je kot kadet udeležil srbskoturške vojne, leta 1885. kot komandir čete srbsko-bolgarske in potem kot general vseh težkih vojn, ki jih je vodil srbski narod celih sedem dolgih let za svoje osvobođenje. V vseh teh bojih je bila vojna sreča na strani velikega vojskovodje in cela vrsta zmag je proslavila njegovo ime.

Od vseh velikih zmag pa so bile tri največje in odločilne in v vseh treh se je pokazala vsa veličina Stepanovičevega duha. To so one tri blesteče zmage: pri Ceru, osvojitve Odrina (Drinopolja) in veliki proboj na solunski fronti.

zglede, kaj je dolžnost pravega patriota, da bo sledila vzorom velikega vojvode.

Niti s smrtjo se ni nehala delovanje pok. vojvode za narod, ker njegov visoki primer bo vedno bodril mladino, da ostane zvesta idealom in da bo vedno nesebično v službi naroda.

Bitka na Ceru

Takoj po avstrijski vojni napovedi je moral Stepanovič izvesti mobilizacijo srbske vojske, ker je bil vojvoda Putnik ob izbruhu vojne v Gleichenbergu in se je vrnil v domovino šele sredi avgusta. Nato je bil Stepanovič zopet imenovan za poveljnika svoje zmogovite druge armade in z njo je tudi izvojeval sijajno zmago pri Ceru.

II. armada je šela tri divizije in je bila najmočnejša operativna armada srbske vojske. Njena naloga je bila, da v smeri planine Cera in Iveka napade neprijatelja in ogrozi njegov levi bok.

To nalogo je II. armada tudi dobro izvršila, ali v noči na 16. avgust bi se kmalu zgodila težka nesreča. Tedaj je namreč bila zapletena kombinacijska divizija II. armade nepremišljeno v popolnoma nepripravljen napad. Če bi tedaj neprijatelj bil odločen in odgovoril s protinapadom, bi moglo postati nedogledne posledice. Posebna zasluga vojvode Stepanoviča je bila, da je to nevarnost odstranil in popravil položaj divizije. Obenem pa je na ogroženem mestu udaril z združenim napadom kombinirane in moravske divizije, prebil fronto in nato z napadom v bok in v hrbet odločil bitko pri Japradru. Če bi moravska divizija tedaj neprijatelja ostreje zasledovala, bi bil poraz popoln in najbrže ne bi prišlo niti do njegove 2. ofenzive.

Prva velika zmaga zaveznikov v svetovni vojni je bila bitka na Ceru in to je izvojeval vojvoda Stepanovič.

Osvojitve Jedrena

Kaj je vse izvršila Stepanovičeva II. armada in kako velik človek je bil pokojni vojvoda, se vidi iz njegovega armadnega povelja ob priliki demobilizacije II. armade v l. 1913. Med drugim pravi v tem povelju:

II. armada je danes dovršila svojo nalogo, ki sta ji odredila kralj in domovina. Danes, ko preneha delovati, podajam zgodovini račun njenega dela...

1. Takoj v početku vojne 1912 ji je bilo zapovedano, da osvoji Krivo Palanko in da čez Stracino prodira proti Kratovu, ga osvoji in čaka nadaljnja povelja. V kratkih petih dneh je II. armada to izvršila in prejela venec svoje slave, v katerega je spleta: Carjev Vrh, Krivo Palanko, Kratovo, Stralin in Črni vrh...

2. Po teh zmagah je dobila povelje, da z bolgarsko vojsko — tedaj zavezniško — oblega Jedren. Z nadčloveškimi naporji je izvršila tudi to, osvojila Jedrene in osvetila smrt srbskega kralja Vukašina na Mariči, svoji domovini pa izvojevala neugasljivo slavo srbskega orožja, ki bo večno sijala, kakor sonce.

3. Ko so pozneje Bolgari postali iz zaveznikov smrtni neprijatelji in oskrnjevali grobove naših junakov, padlih za njih svobodo, je bilo II. armadi zapovedano, da utrdi in obrani Piroto, najvažnejšo oviro za bolgarsko pohod skozi nišavsko bojišče. Tudi to nalogo je dovršila II. armada.

Kakor se vidi, je izvršila II. armada vse vrste vojni operacij: v začetku vojne napačne operacije v poljski bitki, nato obleganje utrjenega tabora, nato zavzetje trdnjave, obrambo utrjenih pozicij in na koncu sijajno obrambo na odprtem polju.

Pri tem pa je razsajala v vojski bolezen, tifus in kolera, treba se je bilo boriti z divjimi elementi, silnim mrazom, nepojmljivim snegom in potem deževjem. A vse to je II. armada izdržala.

Za to izredno bojno srečo, ki sem jo doživel, se zahvaljujem: najprej Bogu, ki mi je podelil srečo, da zapovedujem tej junaški armadi in ki mi je pomagal, da jo skozi vse te težkoče in ovire pripeljem do zmage in slave. Nato pa se zahvaljujem junakom te armade, ki niso omahovali niti tedaj, ko so jim zmrzovale puške v roki, temveč se neustrašeno borili in premagali vse ovire in junaško osvajali zmage in slavo...

Poslavljajoč se danes od njih, oficirjev in vojakov, izrekam jim svojo globoko hvaležnost in jim želim, da se vrnejo srečni k svojim rodbinam in da jih najdejo zdrave in srečne, da v veselju z njimi ob toplem ognjišču proslavijo Boga, ki jih je vrnil žive. Našim padlim in umrlim tovarišem pa zakličimo:

Slava njim!

Položaj na solunski fronti

Tudi pri probou solunske fronte je imela II. armada najtežjo nalogo. Okupljena z jugoslovansko divizijo dobrovoljcev ter z francoskimi divizijama je imela izvršiti proboj fronte. Po skrbno pripravljeni ofenzivi se je pričela grandiozna bitka na Dobrom polju in po neverjetnem naletu srbske vojske in dobrovoljcev bila srta bolgarska odporna moč. Kakor klin se je nato zajedla zmogovita vojska v sovražno fronto in z nenavadno naglico prodirala naprej, ne meneč se za nevarnost skrajno izpostavljenih bokov. V kratkem je nato merala bolgarska vojska kapitulirati in vojvoda Stepanovič je nato povel svoje junake dalje na sever in zaohd, osvobodil vsjo Srbijo, Bosno in Črno goro in prevzel povelstvo druge armijske oblasti v Sarajevu.

Ko pa je bilo njegovo delo končano, je zaprosil za pokoj, odšel v svoj ljubljani Čačak ter prepustil slavo in uspeh svojega dela drugim.

Junak je storil svojo dolžnost in zavest storjene dolžnosti, je bila zanj edino plačilo.

Odlikovanja vojvode

Vojvoda Stepanovič si je zaslužil s svojo hrabrostjo in s svojimi zaslugami ta odlikovanja:

Domača:

Zlato medaljo za hrabrost (1876);
srebrno medaljo za hrabrost (1878);
red belega orla 5. stopnje (1897);
medaljo kralja Petra (1903);
Karadjordjevo zvezdo 3. stopnje (1904);
red belega orla 4. stopnje (1907);
red belega orla 3. stopnje (1910);
red sv. Save 1. stopnje (1911);
Karadjordjevo zvezdo 3. stopnje z meči (1915);

Karadjordjevo zvezdo 2. stopnje z meči (1917);
Karadjordjevo zvezdo 1. stopnje z meči (1918).

Tuja odlikovanja:

Crnogorske ređe: medaljo Obiliča (1910);
Red kneza Danila 1. stopnje (1910).
Ruske ređe: Sv. Stanislava 3. stopnje z meči (1878);
Sv. Stanislava 1. stopnje (1912);
Sv. Jurija 4. stopnje (1914).
Grške ređe: Sv. Spasitelja 1. stopnje (1918).
Italijanske ređe: italijansko krono 1. stopnje (1918).
Angleške ređe: Order of the Bath 3. stopnje (1915);
Order of the Bath 2. stopnje (1918).
Bolgarske ređe: za hrabrost 2. stopnje (1913).
Francoske ređe: častno legijo 2. stopnje (1916).

Anekdote o velikem vojvodi

Kakor o vsakem velikem možu, tako je krožilo tudi o pokojnem vojvodi vse polno anekdot. Iz njih se jasno vidi značaj velikega vojskovodje in te anekdote povedo dostikrat več, ko najboljše biografije. Iz cele vrste anekdot, ki jih objavljajo belgrajski listi, par primerov:

Po sijajni zmagi na Ceru je prišel k vojvodi Stepanoviču prof. Mile Pavlovič, da ga naprosi za podatke iz njegovega življenja. Pavlovič je namreč dobil od tiskovnega oddelka vrhovne komande, da napiše za francoske in angleške liste kratko biografijo vojvode.

Ko pride k vojvodi in mu pove namen svojega prihoda, mu reče ta:

»Prav nič ne boste pisali. Vse, kar se je storilo, so storili oficirji in vojaki naše armade. Oni so največ pripomogli, da je bil neprijatelj premagan in dežela osvobodena. Če že na vsak način hočete pisati za angleške in francoske liste, potem pišite to!«

★

Po vojni je bil vojvoda Stepanovič izvoljen za predsednika Narodne odbrane. Prof. Pavlovič je že imel kipa vojvode Pučnika in Mišiča in je hotel imeti še kip vojvode Stepanoviča. Isto pa je hotela tudi Narodna odbrana. Prof. Pavlovič je zato naročil kiparju Brežaninu, da gre v Čačak in da naprosi vojvodo, da mu dovoli narediti njegov kip.

Brežanin pride v Čačak in pred vojvodo hišo sreča vojvodo. Naredi se, ko da ga ne pozna, da bi tako sigurneje prišel do cilja. Pozdravi ga in vojvoda ga vpraša, kaj da želi.

»Prišel sem iz Belgrada,« odgovori Brežanin. »Poslali so me prijatelji, da grem do g. vojvode in ga naprosim, da mi sedi in da naredim za Narodno odbrano in druga društva njegov kip.«

»Ali poznate vi vojvodo?«
»Nimam časti,« odgovori g. Brežanin.
»Eh, žal mi je,« odgovori vojvoda, »Vojvode ni tu. Sel je, da pogleda svojo grobnico. Sedaj se bavi s tem, da dozida svojo večno hišo. Kolikor ga pa jaz poznam, ne bo vam ustregel. Mislim, da ste prišli čisto zaman. Bolje je, da pospravite svoje stvari in se vrnete v Belgrad. Pozdravite Narodno odbrano, društva in prijatelje in recite jim, da si je vojvoda pripravil večno hišo, in to je njegov najboljši spomenik.«

In Brežanin se je vrnil brez uspeha domov.

★

Še pred vojno je bil Stepa komandant divizije v Kragujevcu. Izdal je najstrožjo odredbo, da se sluga pri oficirjih smejo uporabljati samo za posle, kakor jih določa pravilnik službe.

Nekoč je okoli poldne srečal Stepanovič vojaka, ki nosi porcije.

»Vojniče!«
»Izvolite, gospod polkovnik!«
»Pri kom si v službi?«
»Pri majorju Jovanoviču.«
»Kaj nosiš?«
»Kosilo.«
»Kdo ti je zapovedal, da nosiš porcije?«
»Gospa majorica.«
»Sedi!«
»Razumem!« In vojniki sede.
»Jej!«
Vojak je ves v zadregi.
»Jej!« je ponovil Stepa.
In vojak je pojedel vse kosilo.
»Sedaj pa pojdi domov in povej gospe majorici, da te je srečal komandant divizije in ti zapovedal, da poješ kosilo.«

★

Bilo je pred splošno ofenzivo. Vojvoda proučuje karto in reče svojemu načelniku štaba:
»Prosim te, vprašaj za položaj pod Kravico. Tu je neka vzpetost in tu treba postaviti dva kanona, ki imata streljati neprijatelju v hrbet.«

Načelnik štaba gre k telefonu, pokliče komandanta baterije ter mu sporoči povelje vojvode.

»Nemogoče!« odgovori komandant.
»Zakaj nemogoče?«
»Ker je ves prostor pod obstrelkom in sovažnik zasipuje ves prostor s šrapnelnim ognjem. Ne eden od nas ne bi odnesel glave.«

Prvi proces pred drž. sodiščem

Belgrad, 29. apr. (Tel. »Slov.«) Pred drž. sodiščem se je pričel prvi proces po zakonu o zaščiti države. Na zatožni klopi je Gabriel Smid, mesar iz Zagreba, ki je obtožen, da je dne 1. dec. 1928 ob priliki, ko je hotela zagrebška policija spraviti v zapor tiste, ki so izobesili črno zastavo na zvoniku, streljal na stražnike. S tem je spravil v nevarnost življenje mnogih drugih. Državno pravdnštvo zastopa dr. Učovič. Zagovornik je Bole, predsednik senata dr. Ogorelica kot predsednik državnega sodišča.

Obtožba navaja, da je Smid 1. decembra streljal na organe policijske eskorte, ki je hotela prevesti v zapor prijete omladince Darudiča, Račarja in Ritiga. Ti mladeniči so bili izobesili črno zastavo na zvoniku. Ko so izobežali zastave, so bili prijati. Ko so jih hoteli stražniki odvzeti na policijo, se je na ulici zbrala velika množica ljudi, ki so hoteli pre-

prečiti, da bi policija aretirance odvedla. Iz gneče so se čuli kliči: »Živela svobodna Hrvatska!« Nato so pričeli pokati strelja na policijske organe. Ker je bila gneča zelo velika, je bil smrtno zadet Stanko Petrič, ranjeni pa Korenič, Čurčec in Zimšek. Vsega je padlo 20 do 30 strelcev. Mnogi navajajo, da je Smid neprestano vpil: »Živela svobodna Hrvatska! Hrvatska Hrvatom!« Nadalje se očita, da je s tem povzročil življensko nevarnost za številne navzoče. S tem se je okrilil zločina po § 431 srbskega kazenskega zakonika.

Obtoženec je med zasliševanjem vse tajil. Priznal je samo, da je rekel »Živela Hrvatska! Hrvatsko naj imajo Hrvati!« Za obtoženca je posebno obtežljivo pričala njegova žena, dalje priča Marija Peterneleva, ki je potrdila, da je videla, kako je obtoženec štiri do petkrat ustrelil.

Lerinc ni Schleglov morilec

Novi Sad, 29. aprila. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na vesti belgrajske »Politike«, da je bil aretiran morilec Slegla, prinaša »Obzor« od svojega novosadskega poročevalca demanti te vesti, ki da je tendenciozna in neresnična. Glede morilca Lerinca je ugotovljeno, da je intelektualno zaostal mladenič, ki je željan avantur in prizadeva, da bi proslavil svojo nezatno osebo in vzbudil interes široke javnosti za sebe.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. aprila.

Zunanji minister dr. Voja Marinkovič, ki se mudi za sedaj še v Davosu, se bo najbrž vrnil 15. maja v Belgrad.

Ljubljanski župan dr. Dinko Puc je osebno prinesel v Belgrad proračun ljubljanske mestne občine. Finančni minister dr. Šverljuga ga je potrdil.

Odbor društva za zidanje katoliške katedrale v Belgradu je sklenil, da se z gradbenimi deli prične še to leto.

Nevi dubrovaški škof dr. Carevič se mudi v Belgradu, da položi prisego. Obiskal je papeškega nuncija Pellegrinellija in pravosodnega ministra Srškiča.

Za romanje v Rim je prosvetni minister dovolil, da zadosuje, če odbor, ki pripravlja romanje, predloži seznam vseh učiteljev in profesorjev, ki se nameravajo udeležiti potovanja. S tem že dobijo dopust.

Seja gospodarsko-finančnega odbora se je danes vršila. Nadaljeval se je isti dnevni red, kakor na zadnji seji.

Zagreb, 29. aprila. (Tel. »Slov.«) Proti Suniču bi se imela razglasiti razsodba 1. maja. Proglasitev pa se je preložila na 3. maja ob 11. dopoldne. K razglasitvi bo pripuščeno le omejeno število občinstva.

Zagreb, 29. apr. (Tel. »Slov.«) Zagrebški župan je poslal rodbini pokojnega vojvode Stepanoviča sožalje v imenu zagrebskega mesta.

Vojna škoda goriških oškodovancev

Ko je 1. 1915 nastopila proti Avstriji tudi Italija in je izbruhnila vojna tudi na Goriškem, je moralo tamošnje prebivalstvo občutiti na svoji zemlji vso nesrečo in vse strahote vojne. Po večini same žene z otroci so bile nenadoma odgnane s svojih domov v zaledje, pustivši vse svoje imetje. Tekom vojne je bilo mnogim uničeno vse. Porušene so bile hiše, prekopana rodovitna zemlja za jarke in kaverne, uničeno žlahtno sadno drevje in trte v vinogradih, od premičnin pa ni ostalo ničesar. Ko se je končala vojna so se mnogi vrnili na svoja domovja, ki pa so bila vsa razdejana in od mnogih hiš ni ostal kamen na kamnu. Sredstev za zgradbo novega poslopja in ureditev posestva ni bilo. Mnogi so se odločili, da prodajo za mal denar razdejano posestvo, da so bili vsaj za bližnjo bodočnost preskrbljeni s svojimi družinami.

Tem vojnim oškodovancem je ostala edina nada, da se jim bo po vojni povzročena škoda povrnila. V tem upanju je oškodovance potrdila sentzermenska mirovna pogodba, v kateri je določeno, da morajo vse države odškodovati svoje državljane za vso škodo, nastalo vsled vojne.

Tako Italija, kakor tudi naša država, so dale povzročeno škodo oceniti in obe sta pripravili vojno škodo. Ker se reparacije plačujejo v dolgoletnih obrokih, so si države nabavile za

Vojvoda stopi tedaj srdit sam k telefonu in zaukaže, da morata stati na tem mestu oba kanona.

»Nemogoče!« ponavlja komandant.
»Nima besede »nemogoče!« Vi veste, da je tam gori ena hruška. Če ne boste ob petih zjutraj na onem mestu oba kanona, tedaj boste vi ob osmih viseli na tej hruški. Ste razumeli?«

Ob štirih zjutraj se oglasi telefonski zvočnik in komandant baterije raportira:

»Gospod vojvoda! Po vašem nalogu sem postavil vso baterijo na odrejeno mesto in čakam na povelje.«

Vojvoda se komaj vidno nasmehne in reče:

»Vedel sem, da ste dober kapetan, predlagal vas bom za majorja.«

Slovenija - Štajerska 6:4

ŠAHOVSKA TEKMA V GRADCU.

Slovenski udeleženci šahovske tekme so prispeli v Gradec v soboto ob 8. Profesor Beckel je imel predavanje o razvoju šaha in njegovi bodočnosti sploh. Predavanja se je udeležilo nad 300 ljudi. Ob 9 sta igrala, menjaje se, Vidmar in Becker simultanko proti 31 nasprotnikom. Izid je bil: 19 dobljenih, 10 remis in 2 izgubljeni igri.

V nedeljo se je pričela ob 9 dopoldne pokrajinska tekma na 10 deskah. Poleg tega sta igrala na častni deski prof. dr. Vidmar in prof. dr. Becker. Proti koncu igre je kazalo, da bo igro dobil Vidmar. Vidmar pa je igro končal remis.

Na ostalih desetih šahovnicah je Slovenija zmagala s 6:4. Od naših igralcev so zmagali Pirč (proti znamenitemu igralcu Berkhoferju), Furlani, Stupan, Milan Vidmar ml., Gabrovšek, Remis: Kramar-Schwab. Izgubili so: Ciril Vidmar, Tekavčič, Vogelink.

Ob 8 zvečer je bil v »Thaliji« slavnostni banket, ki se ga je udeležilo okrog 60 gostov. Deželni glavar dr. Rintelen je imel pozdravni nagovor predvsem za naše jugoslovanske goste. V lepih besedah je poudarjal prijateljske stike med Avstrijo in Jugoslavijo, zlasti med Slovenijo in Štajersko. Za pozdrav se je v imenu naših gostov zahvalil dr. Vidmar.

Nesreče v tovarnah

Split, 29. aprila. (Tel. »Slov.«) V Omišlju se je pripetila nesreča, ker je eksplodiral bencin. Delavec Ivan Marušič je z gorečo vžigalico hotel kontrolirati bencin. Z vžigalico se je preveč približal. Bencin se je vnel in eksplodiral. Marušič je težko ranjen. Ko so ga prepeljali v bolnico, je podlegel poškodbam in umrl.

V omišljski tovarni se je ponesrečila neka deklica. Stroj ji je odrezal del roke. Tovarniško vodstvo izjavlja, da ga ne zadene nobena krivda nad nesrečo.

Dunajska vremenska napoved. Slabše vreme, deževno.

† Župnik Dobnikar - umrl

V ponedeljek 29. aprila je nenadoma umrl č. g. Janez Dobnikar, župnik na Jančem. Pogreb bo v četrtek 2. maja ob 10 dopoldne na Jančem.

Zadruga in agrarna banka

Belgrad, 29. aprila. (Tel. »Slov.«) 11. in 12. maja bo imel upravni odbor Glavne združne zveze važno konferenco, na kateri se bo razpravljalo o položaju, ki je nastal po zakonitvi zakona o privilegirani agrarni banki. Obrazložilo se bo vprašanje, kako naj zadruga izrabijo ugodnosti, ki jih ima ta zakon in kako naj se delnice vpisujejo, ali naj jih zadruga vpisujejo, ali naj se izvrši sindikat.

Marjanović o nacionalnem programu dela

Nekaj dni pred imenovanjem znanega hrvatskega publicista g. Milana Marjanoviča za šefa presbitorja, je objavilo »Vreme« pod naslovom: »Napredna inteligenca formulira nacionalni program dela« članek, ki ga je napisal g. Marjanović. Vsled tega dobiva program g. Marjanoviča poseben pomen in tudi svojo važnost. V tem programatičnem članku pravi g. Marjanović v glavnem to-le:

»Država ni nastala ne z licitacijo, ne a procesi in ne z razširjanjem že prej osvobojenega ozemlja. Nastala je z nacionalno pravico, vojno borbo in revolucijo, ki so bile sankcionirane s krfsko deklaracijo, 28. oktobrom in 1. decembrom. Deset let je šlo vse nazaj. Ko je prišel 6. januar, treba razumeti, da se taki koraki podvezemajo zelo redko in da se take redke in plodonosne prilike nudijo generacijam samo enkrat ali nikoli. Če nismo tega razumeli od 1. 1918 do 1929, treba, da razumemo sedaj.«

Narodno in plemensko vprašanje.

Srbi, Hrvati in Slovenci so se vedno čutili Slovane. To vero treba negovati. Moramo najprej za sebe, potem pa za ves svet premagati fatalni dualizem kulture, značaja in tipov civilizacije, od česar smo sedaj tako zelo trpeli. Dokler bosta v nas ta dva sveta, ne bomo nikdar popolnoma eno. Mi Srbi, Hrvati in Slovenci šele postajamo en narod. Srbi morajo opustiti dosedanjo politiko romantizma in hajduštva. Hrvati pa morajo zavreči sedanjo psihologijo sanj, tožb in pritožb z mišljenjem fevdalno-juridičnega državnopravnega historizma. Delo in ne vojna! Kultura in ne moč! Sposobnost producirati, a ne pridobivati! Kvaliteta in ne število! Duh in ne material! To mora biti ideal današnjega in bodočih rodov.

Smatramo, da je že prišel čas, ko treba tudi pri nas zavreči materialistična naziranja na svet. Človek in družba nista samo mehanizma, temveč organizma, življenje pa ni igra slučaja. Duh nove dobe je nasproten razdiralni osebnosti in politični borbi. Ta boj je treba regulirati in sorodnost interesov treba uporabiti v smeri koordinacije.

Kapital treba razvit iz sedanjega stadija surove grabežljivosti v socialno-produkcijski sistem. Delavstvo mora priti do vpliva in udeležbe pri delitvi produkcije. Zasebno lastnino pa treba zaščititi, ker je ona vedno objekt za intenzivno delo.

Vse gospodarske stanove v državi treba organizirati na sindikalni podlagi in vsak stan naj v koordinaciji z drugimi brani svoje interese. Taka organizacija se mora razširiti na vse stanove, na ročne delavce in na intelektualce, na kmete in veleposetnike.

Ureditev države.

Centralizem in decentralizem sta problema državne tehnike. Oba sta vprašanje uprave, narodno edinstvo pa je moralno, duševno in etnično vprašanje. Če centralizem ne pomeni utrditev državnega in narodnega edinstva, zakaj se ne išče nova in boljša pot ter zakaj nasprotnike centralizma nazivajo separatiste? Problem ureditve države ni toliko problem politične in upravne formule, kakor je problem politične in upravne sposobnosti. Če torej nismo imeli sposobnosti, da izvedemo centralistično ureditev države, ne pomeni to da ne bi bili sposobni, urediti državo na drugi podlagi. Kakšna bo ta podlaga? To je stvar studija. Psihologija našega naroda je kolektivistična. In kolektivizem odgovarja njegovemu duhu, tako danes kakor v preteklosti. V njem je treba tudi iskati smernice za državno ureditev, ne gledajoč skozi centralistična, federalistična ali avtonomistična očala.

Socialna zakonodaja ne sme biti monopol mestnega prebivalstva, ker je socialna naloga države, da osigura vse državljane brez razlike na spol in poklic. Nato govori Marjanović zelo na kratko še o glavnih smernicah finančne politike, poudarja važnost čim večje zaščite vlagateljev in nato govori o potrebi korektno delujoče uprave.

Glede Narodne odbrane pravi Marjanović, da mora biti njen cilj ta, da so vedno vse sile in vsa sredstva vsega naroda takoj razpoložljiva. Pripravljenost naroda mora biti moralna in fizična v največji meri.

Nato govori še na kratko o zunanji politiki. Naglašja potrebo sporazuma z vsemi sosedami ter navaja kot glavno nalogo, da pride po načelu »Balkan balkanskim narodom!« do združitve vseh balkanskih Slovanov.

Kaj je novega

Koledar

Torek, 30. aprila. Katarina Sienska, Marijan. — Jutri: Filip in Jakob.

Jubilej prosvetnega dela

Dr. J. Hohnjec — 10 let na čelu kat. prosvete na Štajerskem.

Maribor, 29. aprila 1929.

Danes poteka deset let, odkar je bil prevzel vodstvo kat. prosvetnega dela na Štajerskem narodni poslanec dr. Josip Hohnjec; 30. aprila 1919 je bil izvoljen na običnem zboru SKSZ za Slov. Štajersko za njenega predsednika. Dr. Josip Hohnjec, ki je desetletja stal kot podpredsednik mariborske SKSZ ob strani njenemu dolgoletnemu voditelju dr. A. Korošču, je prevzel vodstvo štajerske kat. prosvete v trenutku, ko je bilo treba na ruševinah prosvetne organizacije, zrahljane v vojnem meteu, pričeti s podrobnim delom zunaj na deželi. Najprej so se organizirali tečaji, na katerih se je zbiral ter izobraževal cvet slovenske katoliške mladine. Leta 1923. zaznamuje prerod; matica kat. izobraževalnega dela na Štajerskem, ki se je preimenovala v Prosvetno zvezo, je bila v par letih podvojenega organizatoričnega snovanja zajela pod svojim okriljem 148 izobraževalnih društev, 11 mladinskih in 73 deklinskih zvez.

Tvorne sile, ki so pogonale iz tega notranjega preroda, pa so se pokazale v naslednjih treh letih. Pod vodstvom dr. J. Hohnjeca so se vršili avgusta meseca 1924 mladinski dnevi v Mariboru, katerih se je udeležilo skupno preko 10.000 slovenskih fantov in deklet. Naslednjega leta so sledili v dneh 7.—9. septembra z velikim uspehom delavski dnevi, 13.—15. avgusta 1926 pa kmetski dnevi. V obdobju prestolici so se ob teh mogočnih zborih slovenske mladine in slovenskih stanov polagali čvrsti in novi temelji slovenske mladinske katoliške izobrazbe ter skupnostnega stanovskega življenja.

In je sledila pod slavljenčevim idejnim vodstvom tretja etapa v razvoju in razmahu mariborske prosvetne katoliške centrale — v poslednjih dveh letih pa se je spopolnila organizacija prosvetnega dela do podrobnosti ter se je izvršila pregrupa posameznih okolišev v 22 prosvetnih okrajev. Dokazi dela in uspehov so se pokazali na zadnjem običnem zboru Prosvetne zveze dne 30. novembra t. l., ki se je ob polnoštevni udeležbi delegatov vršil v dvorani Zdravne gospodarske banke.

Deset let stoji narodni borilec in predvoditelj dr. J. Hohnjec z izkušeno roko in spretnostjo na čelu kat. prosvetne centrale v Mariboru — deset let neumornega dela za duševni, moralni in verski napredek slovenskega ljudstva. Ob desetletnem jubileju izroči Prosvetna zveza svojemu predsedniku in voditelju dr. J. Hohnjecu za velike jubilejne diplome, ki vsebuje čestitke k delu in uspehom, združene z željo, da bi še dolgo vrsto let posvečal svoje sposobnosti razmahu kat. prosvetnega dela na Štajerskem. Tem čestitkam se pridružujemo tudi mi ter izrekamo hkrati željo, da bi predsednik dr. J. Hohnjec še dolgo, dolgo vrsto let stal na čelu mariborske kat. prosvetne centrale.

Kako se zbira opeka za jeseniški „Dom“

Jesenice, 29. aprila.

Nabiralna akcija za novi prosvetni dom Kat. del. društva krasno napreduje. Je pa tudi povsem originalna. Društvo si je nabavilo nabiralne pole. Vsaka stran pole je razdeljena v sto delcev, kar pomeni sto opek po 1 Din. Cela pola predstavlja tedaj 200 kosov opeke. Društveni člani, ki so pole prevzeli, kar tekmujejo, kdo bo imel prej več pol podpisanih. Nikjer nisi varen pred njimi, povsod te iztaknejo. Sediš v konzumu in ravno plačuješ, dobiš vrnjen drobiž, ga hočeš spraviti. V tem hipu je že zraven nabiralec: »To-le bo pa ravno za tri, za pet, ali šest opek.« Konfiscira drobiž ter zapiše tvoje ime preko toliko predelov, kolikor je bilo dinarjev. zabavno je bilo, ko sta si dva prijatelja drug drugemu podpisovala. France, ki tudi sam pobira podpise, je podpisal Tonetu kar 10 opek, Tone je pa Francetu vrnil zopet podpis za 10 opek. Tako je šlo naprej. Ko je bila stran polna, jo je bilo treba odati neizprosno Jankotu. Seveda sta morala oba izmenjevalca seči v lastne žepa. Pravita, da ne bosta več posnemala tistega gostilničarja in njegove žene, ki sta drug drugemu »firkelec« plačevala, nazadnje pa ni bilo ne denarja, ne vina.

Najagilnejši med vsemi nabiralci je gotovo Tancarjev Lojze, občinski dacar mesta Jesenice. V enem tednu je imel sedem pol podpisanih. Ko bi ga vsak nabiralec posnemal, bi bilo opeke kmalu dovolj, četudi jo bo v resnici potreba okoli 80 vagonov. Sploh ugajajo pole z napisom »Graditelji kat. del. prosv. doma« in podpisujejo jih vsi Jeseničani prav radi.

Kakor smo že v nedeljskem »Slovenec« na kratko omenili, se je tudi veliki ameriški dobrotnih gospod Anton Grdina iz Clevelanda spomnil na nas in uvidel resnično potrebo društvenega doma tik ob državni meji, ki naj bo v čast in ponos najmlajšemu mestu Jugoslavije, Jesenicam. Daroval je za novi dom lepo število zelenih in drugobarvnih ameriških »pildkov«, ki bodo znatno pripomogli do ureditve velikega načrta. Bog mu stotero polplačaj!

Za otroke, zaostale v razvoju, slabih kosti, za odrasle, ki so slabotni,

JEMALT

mesto ribjega olja je prava slaščica. Jemlje se s slastjo tudi poteti.

General Milan Nedič

Vest o odhodu generala Milan Nediča na novo velevažno mesto pomočnika armijskega generala v Skoplju nas je sicer vzradostila, a obenem navdala z žalostjo. V gospodu generalu izgubimo iskrenega prijatelja, ki se je s posebno ljubeznijo zanimal za naše kraje in njih prosep.

Posebno velika je bila njegova skrb za Škofjo Loko in okolico. Zanimal se za bodočo železnico od Škofje Loke, za nove ceste, njegove velike zasluge za dokončno rešitev garnizije bodo ostale Ločanom nepozabne.

General Nedič je bil poleg tega velik ljubitelj naših gora. Poznal je vsak vrh, vsako pot in stezo, posebno v škofjeloških hribih; še pred kratkim je krepko podpiral stremljenje planincev za gradbo Tavčarjeve kočee pod Blegošem.

S svojim domačim in ljudomilim vedenjem si je pridobil ljubezen celega prebivalstva povsod, kjer je imel stike z ljudstvom. Ločanom so posebno v spominu lanske vojaške vaje, kjer je držal vzoren red in ni bilo zato niti najmanjših pritožb, škoda pa, kjerkoli je je bilo, se je takoj plačala.

Priljubljenemu gospodu generalu in vzornemu vojaku želimo iz hvaležnega srca tudi v nadaljnih prevažnih službi mnogo uspeha, zdravja in sreče z željo Na svidenje!

Gledal sem žogobrc

Ljubljana, 29. aprila.

Najprej radi naslova, da ne bo nesporazumljenja. »Žogobrc« pri nas še ni oficijelno priznan izraz za tisto, čemur pravijo oficijelno nogomet. Ampak gre za logiko, prosim. Je res, da je treba pri branjanju žoge metati noge na vse strani, ampak končno so vse kretne noge usmerjene le na žogo in formulirane tako, da vedno pomenijo brco; če brca zgreši žogo, pogodi pa koleno nasprotnika. Jaz sem odločno za »žogobrc«, četudi nisem član nobenega nogometnega kluba.

V nedeljo popoldne je bila na ograjenem prostoru pred šišenskim kolodvorom velika reč. Časovisi so poročali, da je bilo zbranih okoli 3500 glav mešanega občinstva. Sodim, da je bilo 5000 glav. Računati je namreč treba tudi iste, ki so uživali razgled po sportnem prostoru s skladovnice lesa na dvorišču pivovarne »Union« in z drugih vzvišenih mest tostran plank.

Škoda, da policija ni dovolila plezati tudi na kovanje ob Gosposvetški cesti.

»Tam je blagajna, kjer se dobe vstopnice. Je še dovolj prostora notri. Kaj bi se obešali na ograjo!« je dopovedoval radovednejšem neki reditelj.

»Ja, ko je pa večji užitek, gledati zastoj!« se je odrezal nekdo.

Na igrišču je bilo v akciji rezervnih moštvev obeh klubov. Belo-črni in zeleno-črni. Običeni so bili namreč tako, drugače pa vsi belokožci. S hvalevredno spretnostjo so tekali za žogo in mora biti to jako koristno, kajti imeli so vsi, no, večinoma vsi, nevarno razvite mišice na nogah. Pomislil sem: »Kaj bi bilo z menoj, če bi me kdo zamenjal z žogo?«

»Urrrrrriš! Zdelo uš pa lohka gol zabou!« je zatulil že priletel prijatelj nogobrenega sporta, ki je stal blizu mene. Ker so bile navzoče tudi dame, da so plaho oprile rok svojih spremljevalcev in se boječe ozirale v tisto smer, kjer je omenjeni gospod dajal duška svojemu razpoloženju.

»Bravooooo, Erman! Ta je pa kampeljc! Krasno streljal!« je ugotavljal drugi.

»Ilirijanc« in »Primorce« sta stregla žogo, ki je letela po zraku, z glavama. Oba bi jo bila rada prestregla, zato nista pazila na glavi, ampak na žogo. Utrjene lobanje morajo imeti ti ljudje, zakaj karambol je bil silen. Pa sta si fanta še v roko segla, kot da sta drug drugemu napravila uslugo.

Enemu izmed belo-črnih se je ponudila lepa prilika, da bi bil z energično brco pogнал žogo v mrežo. Ni slabo brenil, ampak ne žoge, marveč nasprotnika pod koleno, da se je kar zvalil po tleh in si umazal hlače. To se lahko vsakemu primeri. Občinstvo pa je bilo drugačnega mnenja. Oni gospod se je ves tresel od razburjenja, nežni del gledalcev se je nervozno grizel v ustnice in krčevito mečkal robčke, torbice ali rokave svojih bližnjih, kar so pač imeli dobnih prstki trenutno v posesti. Preteča bomba ne bi tako učinkovala.

»Pa je šel gol po gobe. Lahko bi ga imeli in krasen gol bi bil. Večna škoda! Take prilike ne bo nikoli več. Saj pravim, mene manjka zraven.«

»Saj to še ni prava tekma. Pozneje bo šlo bolj zares!« je miril nekdo.

»Vseeno! Takle »gola« bi bil zlata vreden. Ne pazijo nič, to je. Lahkomiselni so, zato prezro ugodno priliko.«

Kratek, odrezan živčig. Prvi igralci odhajajo, na pozorišče prihajajo drugi.

»Živoooo Primorje, živoooo!« Zares, naj jim bo »živoo«, kajti krepki, zdravi, živahni mladinci so in žogo so prinesli s seboj. Kakor mačka z mišjo so se nekaj časa igrali z njo in sami sebi »zabijali gole«.

»Živoooo Ilirija!« To so bili zeleno-črni. Z glušičim aplavzom in grohkimi živoklici jih je pozdravilo občinstvo. S tekmovalci je prikoralak na igrišče tudi žogobreni sodnik g. Miesz z Dunaja. G. Miesz je s piščalko v ustah skrajno pozorno sledil igri. Vsak hip se je oglasila njegova piščalka. Tudi tekati zna, ampak ne tako urno kot drugi, nego bolj mirno in dostojanstveno.

»Ga lomijo, ne poznajo discipline, zato jih krepko drži na vajetih.« se je čulo iz občinstva. Nekateri so bili nemirni, ker so si želeli ogročenja in kralavov.

»Za vsako malenkost prekinja igro. Tako ne pridemo nikamor. Naši sodniki niso tako natančni.« so govorili.

»Rokaaaaa! Fiu, fiiiiuuu! Skandal! Preklicana navada, da z roko odbija žogo. To ni sportna manira!« Ampak strokovnjaki so mi potem pravili, da je bila tekma vzorna. Oni že vedo. —n.

Na begu ustreljena

Dva hrvatska komunisti ustreljena na avstrijski meji.

Maribor, 29. aprila.

»Slovenski list« je poročal o najdbi dveh ustreljenih moških na avstrijski meji, ob mejšču župnij Sv. Duh, Sv. Jurij in Sv. Križ.

V četrtek popoldne sta se zglasila pri obmejnem komisariatu dva orožnika iz Zagreba, ki sta zahtevala spremstvo do Sv. Jurija in Sv. Duha. Komisariat jima je dodelil spremljevalca. Orožnika sta vodila dva uklenjena človeka. Orožnika sta hotela oba aretiranca konfrontirati z nekim Ledinekom. Orožnika sta kažipotoma kmalu odslovila ter se z aretirancema napotila v petek proti meji. Blizu meje pa sta zvedela, da so Ledineka aretirali že poprej finančni pazniki.

Oba orožnika sta se napotila do Sv. Duha na Ostrem vrhu blizu Luč. Oba aretiranca sta pokazalo neko mesto tik ob meji, kjer sta izkopala iz skrivališča dve veliki vreči komunističnih spisov. Proti večeru sta ju hotela orožnika odvesti nazaj v Maribor, toda oba sta izjavila, da vesta še za neko skrivališče komunističnih propagandnih tiskovin. Orožnika sta ju odvedla v označeno smer tik ob meji. Vsi štirje so se napotili vedno globlje v gozd. Ko so prišli tik meje, sta hotela oba komunisti kljub temu, da sta bila uklenjena, pobegniti. Iztrgala sta se in pobegnili. Na klice orožnikov se nista hotela ustaviti, temveč sta tekla kar naprej. Orožnika sta ustrelila za njima. Po strelu orožnika nista vedela, ali sta zadela ali ne, ker kljub iskanju nista mogla najti trupel. Orožnika sta se vrnila v Maribor in tam sporočila beg obeh komunistov. V soboto so naši finančni stražniki našli ob meji trupli obeh komunistov. Na lice mesta so prišli tudi avstrijski orožniki, kajti meja teče ravno preko mesta, kjer so našli trupli.

Maribor, 29. aprila 1929.

Vaš dopisnik je danes zvedel k tej zadevi še te le podrobnosti. V petek popoldne sta prispela orožnika z obema uklenjencema na mejo. Najprej se je po izpovedbi nekaterih okoličanov, izvršila hišna preiskava pri posestniku Š., čigar domačija se nahaja 50 metrov od avstrijske meje. V resnici so našli pri njem velike množice komunističnih letakov.

Nato pa je vodila pot oba orožnika po strmem pobočju (60°) proti jarku, kjer teče potok. Proti 6 zvečer je nato počilo nekaj strelov. Šele naslednjega dne, v soboto, proti poldnevu je našel neki avstrijski posestnik iz Lučan trtvi trupli, nakar je brž odhitel na orožniško postajo v Lučanah ter tam prijavil najdbo. Ko so prišli avstrijski orožniki na lice mesta so bili finančni stražniki že tam.

Kaj pravi komisija?

Na podlagi rezultata preiskave ter izpovedi domačega župana svetokriškega ter tamkajšnjega nadežitelja je mogla komisija ugotoviti identiteto usmrčenec namreč bivšega komunističnega poslanca G. Juro Djakoviča iz Slavonskega broda in Mikulo Hecimoviča, zasebnega namješčenca iz Zagreba.

Ugotovilo se je tudi, da sta oba ležala ob najdbi preko potoka, ki žubori po označenem obmejnem jarku. Onstran meje, približno 2 metra na Avstrijskem, na ozemlju občine Schlossberg so našli mlako krvi, iz česar se da sklepati, da sta umrla onstran naše meje, da pa so ju obmejni avstrijski organi spravili tostran meje, da bi se na ta način ognili vsem pogrebnim in drugim sitnostim.

Pri obdukciji se je nadalje ugotovilo, da je eden od obeh podlegel radi zunanje, drugi pa radi notranje krvavitve. Pogreb obeh se je vršil danes, v ponedeljek popoldne pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. O tem sta se obvestili pokojnikovi rodbini v Brodu, oziroma v Zagrebu.

Z ozirom na razne govorce, ki so se tekom večerajšnjega dne širile v Mariboru, češ, da so oba našli še uklenjena, kar bi seveda nasprotovalo tozadevnim izpovedbam obeh orožnikov, se je uradno ter po sodnih izvedencih ugotovilo, da so te govorce brez vsake podlage. Iz močno odrgnjenega zapestja na levi, oziroma desni roki obeh usmrčenec, sta sodna izvedenca mogla ugotoviti, da je v tem oziru sklepati na verodostojnost obeh orožnikov, da sta namreč oba uklenjena hotela ubežati, kar dokazujejo tudi sledovi na zapestju rok obeh usmrčenec. To se je zgodilo v trenutku, ko sta polegla roke iz spon. — Glede izpovedi obeh orožnikov se bo vršilo postopanje pri vojnem sodišču.

Tukajšnja policija je danes popoldne in popoldne zasliševala

aretiranega Ledineka.

Ledinek priznava, da je vodil od avgusta sem razne sumljive elemente po sumljivih potih, po skrivnih, prepo edanih potih preko državne meje. Te sumljive elemente, ki so prihajali iz Maribora, je sprejemal v Kamnici in jih vodil preko Sv. Križa in Sv. Duha ter obmejnega jarka na avstrijsko stran. V obratni smeri pa je vodil razne od onstran mejne črte ter jih spremljal do Kamnice. Pri tem je Ledinek prav dobro zaslužil. Kakor sam pravi, je prejel vsakokrat po 15 do 30 šilingov. Radi tega je dobil pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu šest mesecev zapora, na podlagi čl. 180 časasnega carinskega zakona iz leta 1922. Razen tega se bc sodil Ledinek na podlagi določb zakona o zaščiti države in pride pred državno sodišče v Belgradu.

Zakaj pridemo do neurejene stolice?

Ko pride hrana v želodec, se takoj izločijo velike množice žledčnih sokov. Ako se teh sokov izloči preveč, postane hrana kislina masa v fermentaciji, ki ostane nekaj ur v želodcu in povzroča velike bolečine. Ako vzamete malo praška Maltin v malo vode, ko začutite bolečine, prenehajo bolečine in krči, ker prašek Maltin odstranja preobilno kislino, zaustavlja fermentacijo, ublažuje in zdravi vneto membrano želodca in tako takoj in brez bolečin uredi prebavo in redno stolico.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah, 1 zavojček s točnim navodilom Din 4.—

Tudi najhujši kadilci

bodo imeli bele, zdrave zobe in stalno sveža usta, ako vporabljajo vsak dan

Odis pasto.

Vso škodo, ki jo čez dan napravi na Vaših zobeh nikotin, Vam zvečer odstrani

Odis Pasta.

MEDITA-1839

V zvezi z odkritjem pravcate zaloge komunističnih brošur, o čemur smo poročali že v nedeljski številki med mariborskimi vestmi, so se aretirale danes ob meji še štiri osebe, katerih zasliševanje se je danes vršilo. Vendar se rezultat dosedanjih poizvedb drži v strogi tajnosti, ker so najdene brošure v pretežni večini bolgarskega izvora. Radi tega se spravlja vsa ta akcija komunističnih elementov, ki se povečini rekrutirajo iz Hrvatske, v zvezo s Paveličevo akcijo. Polagoma se odpira temna koprena, ki je bila v prvem trenutku legla na ves dogodek.

Nov uspeh Slov. Plan. društva

V Kamniški Bistrici je postavljen nov planinski dom. Tamošnja stara turistovska hiša se je nadomestila z novo ponosno planinsko zgradbo, ki je sedaj že tudi popolnoma opremljena. Minulo nedeljo se je vršil pregled na prevzem nove stavbe, ki so se ga udeležili poleg večjega odposlanstva osrednjega odbora SPD in Kamniške podružnice in poleg graditeljev tudi odposlanci Kamniške meščanske korporacije, ki je lastnica cele širne Kamniške Bistrice, ter zastopnik župana v Kamnici in številna družba prijateljev Kamniške Bistrice. Nova stavba, kakor tudi njena oprema je napravila kar najboljši vtis in zato se je sklenilo, da se novi planinski dom takoj izroči prometu in prihodnjo nedeljo dne 5. maja priredi slavnostna otvoritev. Novi dom ima poleg prostorne kuhinje, velikega krasno izdelanega salona z verando in prostorov za oskrbnico in osobe 12 zelo ličnih sob za goste, ki imajo po eno, dve in štiri postelje; ima štiri moderno urejena stranišča in velike kletne prostore. Blizu glavne stavbe je zgrajeno posebno poslopje za verando in za skupna ležišča. Tukaj je tudi posebna kuhinja za turiste, ki bodo pozno prihajali in zgodaj odhajali. Tako bo glavna postojanka mirno zavetišče in Kamniška Bistrica postane pravo planinsko letovišče.

„Lov na lisico“

Ljubljana, 29. aprila.

Ali ste že čuli, da je kdo lovil in preganjal lisico po cesti? Morda. Ampak, da bi jo lovil z motornim kolesom, to se pač jako redko primeri. V nedeljo se je primerilo, da so jo lovili in je bila lisica tudi na motorju. Motokolarški klub »Ilirija« v Ljubljani je priredil ta lov, ki se ga je udeležilo 18 motokolarjev. Ni šlo za pravo, resnično lisico, ampak za avtomobil, ki naj bi predstavljal lisico, ki jo lovci zasledujejo. Ob poldveh popoldne je »lisica« odbrela iz ljubljanske Zvezde proti Medvodam. Točno uro pozneje so ji sledili »lovci«. Prvo »vizičko« je »lisica« pustila zasledovalcem na mostu čez Soro v obliki rdeče pobarvanega žaganja. Nato je bežala čez Pirniče, Vikerče, Smednik, Vodnje, Skaručno in Gameljne. V Spodnjih Gameljnah je pustila zadnje sledove, krenila nazaj proti Skaručni in se skrila v bližnjem gozdu. »Lisičje« avtomobil je spretno maskiran s smrečjem, tako, da ga je bilo težko opaziti v skrivališču. Baš so se gospodje iz »lisičjega trupa« udobno utaborili, da bi si pripravili »piknik«, ko jih je zasačil prvi zasledovalec, g. Fritz, in sicer jedva dobro uro potem, ko se je odpravil na lov. Kmalu sta sledila še dva »lovca«, nakar so se napotili s »plenom« proti »Urbančuku« na Ježici, kjer je čakal prvega, ki izsledil »lisico«, lep pokal za nagrado.

Te vrste lisičjega lova v Sloveniji še ni bilo in je nudila prirediteljem udeležencem mnogo užitka ne samo pri »Urbančuku«, ampak tudi med lovom. Zadevo je spretno aranžiral in vodil načelnik sportske komisije g. Pavle Stelč. Med iskanjem lisičjih sledov se ni pripetila nobena nezgoda in tudi pozneje ne, ko so peljali »pokal« v Ljubljano. »Autolisica« je bila last g. Rud. Zalokarja, a v njenem »trupu« so sedeli gg. Zupan, Pipenbacher in Debelak. Meseca septembra bodo priredili zopet tak lov, a v večjem obsegu.

Nadležni kašelj

odpravi se najhitreje s **Kresival-om**

To že nešteto krat preiskušeno sredstvo o-mehča brzo in gotovo vsako zasluženje.

Pazite na originalni zavoj „Bayer“.

Ostale vesti

★ Nj. Vel. kralju Aleksandru. Vaše Veličanstvo je izkazalo ljubljanski univerzi najvišje odlikovanje, ko je dovolilo, da se sme nazivati z Visokim imenom Vašega Veličanstva. Društvo Pravniki, pod čigar praporom so slovenski pravniki v pretekli dobi čvrsto pripravljali pot univerzi v Ljubljani, se za ta čin visoke naklonjenosti Njegovemu Veličanstvu iskreno zahvaljuje in ga zagotavlja resnične udanosti. — Predsednik dr. Danilo Marjaron.

★ † Župnik Janez Dobnikar na Jančah, je včeraj ob 4 popoldne nenadoma preminul. Obvestilo glede pogreba sledi jutri. — Pokojni gospod je bil rojen 31. decembra 1858, v mašnika je bil posvečen 19. julija 1884.

★ Z občnega zbora »Županske zveze« v Ljubljani. Včeraj se je vršil lepo obiskan občni zbor »Županske zveze«, na katerem je bil za načelnika izvoljen g. župan Ferdo Novak, ker dosedanjí načelnik g. župan Resman ni hotel več pristati na izvolitev. — Po soglasnem in navdušenem sklepu je bila poslana na Najvišje mesto nastopna brzojavka: Na občnem zboru »Županske zveze« za ljubljansko oblast v Ljubljani 29. aprila zbrani župani in zastopniki občin izrekajo Vašemu Veličanstvu v imenu občin te oblasti najvdanejšo zahvalo za Najvišjo odliko žarišču naše kulture slovenski univerzi s tem, da ste blagovolili dovoliti, da sme nositi Visoko ime Vašega Veličanstva. To visoko odlikovanje bo zapisano z zlatimi črkami v analih slovenskih občin. Bog živi Vaše Veličanstvo! V največji udanosti — Za »Župansko zvezo« tačasni načelnik: Ferdo Novak.

★ Ob priliki poljskega narodnega praznika dne 3. maja ne bo posloval urad generalnega konzulata v Zagrebu. Gospod generalni konzul bo sprejemal tega dne častitke prijateljev poljske države od 11 do 13 v Hau likovi ulici 8/II.

★ Navadna dopisnica zadostuje, da se udeležiti zrebanja za »Slovenčevce« nagrade, ki se bo vršilo letos 2. junija in ki bo razdelila nagrade v vrednosti nad 32.000 Din. Po tej dopisnici sporoči, katero izmed šestih določeni javnih ustanov naj »Slovenec« obdaruje. Novi naročniki si pravico do zrebanja pridobijo s tem, da naroče naš dnevnik vsaj za tri mesece.

★ Vse cenjene naročnike prosimo, naj plačajo naročnino za naš dnevnik le po »Slovenčevih« položnicah, ki imajo številko 10.650. V zadnjem času se dogajajo pomote zlasti zato, ker se nekateri naročniki poslužujejo položnic »Slovenskega lista«, ko hočejo poslati naročnino za »Slovenec«. Vsak časopis ima svojo posebno številko položnice. Na to prosimo nekoliko bolj paziti, da ne pride do zmede.

Polovične vožnje

od dne 3. do 7. maja se lahko udeležite tudi Vi, če kupite vozovnico z mokrim žigom do Lesc in se tam udeležite v nedeljo, 5. maja tabora Krekovič družin. Ob enem pa lahko porotate na Brezje in Bled. Izkaznice dobite na prireditvenem prostoru.

Sv. devica Orleanska

(K današnji orliški proslavi v Beli dvorani »Uniona« ob 8 zvečer.)

Kot legenda iz davnih dni se glasi povest Svete Ivane, device Orleanske. In vendar ni legenda v navadnem pomenu besede, ampak zgodovinsko izpričana resnica. Sv. Ivana je zagledala luč sveta l. 1410 v skromni vasi Domremy na meji med Burgundijo in Lorensko. Kot hčerka preprostih kmetijskih staršev, je pasla čredo svojega očeta in doraščala ob svojih ovčicah v lepo, krepko dekletce. Njena domovina, Francija, je bila tedaj ob robu propada. Angleži so hoteli spraviti Francijo pod svoje žezlo. V prvi polovici 15. stoletja je bila Francija le po imenu še samostojna država. Severozahodni del s Parizom vred je bil že angleški in Angleži so oblegali zadnjo veliko francosko postojanko, Orleans ob Loiri. Francoski kraljevič Karel VII. je križem rok gledal propast lastne domovine. In ob tej veliki odločilni uri je nastopila, kot nekdanj Judita v Izraelu, skromna pastirica Ivana kot rešiteljica domovine in naroda.

Sledeč volji božji, ki ji je bila razodeta v raznih videnjih, je osemnajstletna Ivana prišla na kraljevi dvor, da dobi tudi od posvetne oblasti potrdilo za svoje poslanstvo v vodstvu francoske vojske. Pridobila si je kraljevo zaupanje. Dali so ji napraviti popolno vojaško obleko čisto bele barve in kralj ji je izročil poveljstvo nad armado. A preden se je armada podala v boj, je Ivana ukazala, da se morajo odstraniti iz bojne čete vsi sumljivi vo-

★ Koliko ljudi se jih je izselilo v februarju? Izseljeniški komisariat v Zagrebu poroča, da se je meseca februarja l. i. izselilo iz naše države čez morje 1145 oseb, t. j. 574 manj, kot v februarju leta 1928. Skupno število izseljencev od januarja do februarja letošnjega leta, ki znaša 2179 oseb, je za 732 oseb manjše, kot število izseljencev v istem razdobju lanskega leta. Iz Hrvatskega in Slavonije se je izselilo 814 oseb, iz Vojvodine 310, iz Dalmacije 300, iz Slovenije 96, iz Bosne in Hercegovine 66, iz Srbije 47, iz Črne gore 12. V Argentino jih je šlo 562, v Združene države 212, v Kanado 186, v Uruguay 74, v Brazilijo 51. Februarja se je vrnilo v domovino vsega 272 izseljencev.

★ Srbska javna delavka umrla. V noči od sobote na nedeljo je umrla v Belgradu v 76 letu starosti znana srbska prosvetna in kulturna delavka Milka V ulovička, ki je v razvoju srbske prosvete in kulturnega napredka zadnjih desetletij pomenila važno osebnost.

★ Uboj na cesti. Ko se je dne 27. t. m., v soboto zvečer vračal s tedenskega dela Ivan Inđić iz občine Klanec pri Komendi, je mimogrede stopil h krojaču na Križu po naročeno novo obleko. Ko se je približal okrog 11 ponoči vračal domov skozi vas Križ, je bil na cesti s kolom napaden in je dobil par smrtnih udarcev po glavi. Po preteku 18 ur je umrl. Ves čas je bil v popolni nezavesti. Na cesti ga je našel kriški fant, ki je poklical še druge. Ko so ga spoznali, so napregli voz ter ga prepeljali na njegov dom. Zločinca so zaprli.

★ Samoumor mlade neznanke ženske. Dne 25. aprila okrog 9.30 je prišla na pokopališče v Štepanju vas neka okrog 20 let stara mladenka. Hodila je od groba do groba in jokala. Kmalu nato je odšla s pokopališča proti Fužinam. Tam zavila proti Ljubljani ter na bregu odložila površni plašč, pas in čevlje, a nato hipoma skočila v kalne vafve narasle reke, katera je neusmiljeno pogoltnila — nesrečnica. Navedena je srednje velike postave, precej dobro razvita, bolj bledega podolgatega obraza, kostanjevih las, oblečena je bila v siv površni plašč, ki je na notranji strani z ovratnikom vred obrobiljen s črnim latom. Čez plašč je bila prepasana z 2 cm širokim rdečim pasom, obuta je bila v nizke že ponošene in na prstih zakrpane čevlje na zadržki. Kljub takojšnemu in napornemu iskanju jo še do danes niso mogli najti. Zato je tudi še skrivnost, kdo je bila nesrečnica in zakaj je šla v vodo.

★ Vreme. 29. aprila ob 8. zj. Ljubljana barom. 757, topl. min. 6, maks. 18, megla. Maribor barom. 755,3, topl. min. 8, maks. 16. Oblačno. Zagreb barom. 756,5, topl. min. 12, maks. 17, oblačno. Belgrad barom. 756,2, topl. min. 11, maks. 18, oblačno, dežja 1 mm. Sarajevo barom. 756,6, topl. min. 10, maks. 17, oblačno, dežja 9 mm. Skopje barom. 756, topl. min. 12, maks. 19, oblačno, dežja 1 mm. Split barom. 756,5, topl. min. 14, maks. 16, oblačno, dežja 11 mm. — Povsod mirno.

★ Pred razjasnitvijo Šleglovega umora. Belgrajski listi poročajo, da je morilec šoferja Mijatovića iz Novoga Sada, Imre Lorinc priznal, da je bil zapleten tudi v doslej nepojasnjeni umor ravnatelja Jugoštampe, Tonija Šlegla. Lorinc je navedel kot glavnega Šleglovega morilca nekega mladega Dalmatinca, ki je že prijel. Ako je Lorincova izjava resnična, bo Šleglov umor v najkrajšem času pojasnjen.

★ Učiteljskim abiturijentkam! V Kamniku potrebujemo na dekl. osn. šoli do konca tega šol. leta nadomeščajočo učiteljico.

★ Pregelji, Izbrani spisi III. zv. Odisej iz Komende. Cena broš. knjigi Din 45. elegantno vezani v celo platno Din 60. Komur se je zdel, ko je žital Jerneja Bogovca, jezikovni slog in način Pregljevega pripovedovanja pretežek in neumljiv pač ne bo mogel tega trditi tudi o tretjem zvezku, ki obsega lepo povest Petra Pavla Glavarja pod novim naslovom »Odisej iz Komende«. O tej Pregljevi povesti piše odlični kritik v svoji »Ceni«. »Mirno moremo zapisati, da je med mnogimi odličnimi spisi romantično vsebino, ki se z njimi hvala Bogu ponaša slovensko slovoštvo, »Odisej iz Komende« najlepši in najsvojniji sad tega sadovnjaka. Dobi se v Jugoslovenski knjigarni v Ljubljani.

★ Danes je izšel vzni red izdaje Colič. Dobi se ga pri prtljažni blagajni na glavnem kolodvoru. Cena Din 30.

★ ČASTITI DUHOVŠČINI se priporoča šamizete, pralni in kavčukasti ovratniki. Na željo se pošlje tudi po pošti. Jožica Ašič, Ljubljana, Poljanska cesta 35.

★ Za osveženje krvi pijte skozi nekaj dni vsak dan zjutraj čašo naravne »Franz-Josef«-grenčice! Po mnogih zdravnikih predpisana »Franz-Josef«-voda urejuje delovanje črev, krepki želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno dober počutek in jasno glavo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

jaki, vsi pa da morajo prejeti sv. zakramenta. Tako pripravljena, je njena vojska osvobodila Orleans v začetku maja 1429 — torej točno pred 500 leti. — Čakalo pa jo je še drugo nič manj važno delo: da pripelje kraljeviča Karla v Reims, kjer naj bo kronan in maziljen za zakonitega francoskega kralja. Tudi to delo je sijajno izvršila; v juliju istega leta je bil kralj kronan. Ivanka je prisostvovala slovesnim obredom v cerkvi; stala je ob kraljevi strani blizu oltarja v vojaški opremi, z belo zastavo v rokah. Zvezda njene slave je stala na višku. A blesk je ni omanil; takoj po cerkveni slovesnosti je zaprosila kralja, da se sme vrniti iz vojnega trušča v tiho domačo vas, češ, da je njena naloga dovršena. A kralj ji ni ugodil; morala se je vnovič postaviti na čelo vojske, da osvobodi še ostale dele francoske dežele. Ivanka se je vdala. Toda nastopil je preobrat v njenem življenju; Bog jo je postavil na novo pot, na pot ponižanja in trpljenja.

Neodločni kralj ni znal izbrati ugodnega položaja v prid francoskim zmagam; Angleži so si zopet opomogli. Ivanka je še zmagovala in osvobodila nekaj trdnjav, a do popolnega uspeha ni prišlo. Ko je nekoč udarila iz mesta Compiegne, so jo angleški zavezniki ujeli in izročili Angležem za vsoto 10.000 liver. — Tu se prične za Ivanko prava mučeniška pot. Celo leto so imeli Angleži zaprto v mestu Ronenu; neznosne muke je morala prestati v ječi. Sodnijska obravnava pa je ob osodila kot čarovnico na smrt na gmadi. Junaško je zagovarjala svoje božje poslanstvo, sirova sila pa je poteptala njeno resnično izpoved in izvršila svojo krivično obsodbo.

Mehka pena daje mehko kožo.

Albus ročno milo je toaletno milo visoke vrednosti. Mehka pena prodira v najfinešje celice in jih očisti dnevnega prahu in znoja. Ne draži in ne škoduje koži, nasprotno jo naredi mehko in gladko. Izdatnost Albus mila je napravi koristno in ne drago. Gospodinja, ki je pozna, je ceni zaradi njegove vedno enakomerne vrline.

Albus ročno milo

Izdeluje: Albus tovarna mila, Novi Sad.

Albus ročno milo se dobiva v vseh v stroko spadajočih trgovinah.

★ STARCI IN STARKE, Vam je Alga najbolj potrebna, kajti ako zvečer malo nasirate roke in noge, se boste čutili prerovene. Alga Vam da veselje do življenja in svežost. V vseh lekarnah in drogerijah 1 steklenica 16 Din.

★ NAJNOVEJŠE DAMSKE OBLEKE IN BLUZE priporoča trdka »Ign. Zargis«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 11.

★ KUPIM 100 vagonov lepih cepanilh BUKOVIH DRV. Ponudbe na S. Tičar, Maribor, Jezdarska ulica 19.

★ OVRATNIKE IN CHEMISETE ZA DUHOVNIKE v vseh velikostih razpošilja JAKOB LAH, MARIBOR, glavni trg 2.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo vršita: Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

○ Opozorjamo na današnjo proslavo 500-letnice mučeniške smrti sv. Device Orleanske, ki jo bo priredila Slovenska Orliška zveza ob 8 zvečer v beli dvorani hotela »Union«, da se pokloni svoji zaščitnici. Spored te proslave bo: 1. Grieg: Otmica. Akademski trio. 2. — Pesem Devici Orleanski. (Iz Vigredi.) 3. Grieg: Zinitovanje. Akademski trio. 4. Dr. p. Roman Tominec: Govor in predavanje s skoptičnimi slikami o sv. Ivani d'Arc. 5. Grieg: Solvejgina pesem. Akademski trio. — Vstopnice k tej proslavi po 5, 3 in 2 Din se dobe danes ves dan v pisarni Slovenske Orliške zveze v Ljudskem domu, I. nadstropje. — Vse zavedno katoliško ženstvo naj se pokloni sveti junakinji!

○ Po 55 letnem službovanju je legla k počitku. Malone osemdesetletna starka je zaspala v Gospodu Meta Marješič. Pravi gorenjski cvet utrgan iz pobočja gorenjskih planin, je stopila 24 letna Metka v službo pri družini Grlic in 55 let dolgo zvesto in vztrajno služila v tej družini. Tri poredne Bonačeve Franceljne je pestovala, učila in svarila lepo:

30. maja 1431 so postavili na mestnem trgu v Ronenu grmado za rešiteljico Francije. Tisočera množica je valovala na trgu, ko so pripeljali Ivano iz ječe, kjer se je še tisto jutro s spovedjo in svetim obhajilom pripravila za svojo zadnjo veliko pot. Še enkrat je slovesno izpovedala svojo nedolžnost. Velik je bil trenutek, ko se je Ivana pokazala na gmadi, stiskaje preprost lesen križ na sree. Plamen se je vzel po nji in jo lizal višje in višje. Vsa zavita v plamen, je zaklcala še trikrat ime Jezus; kmalu nato pa se je sesulo njeno telo v pepel. V divjem sovraštvu so Angleži zgrebli njen pepel in ga usuli v reko Seine, hoteč zbrisati na ta način za vedno spomin nanjo.

Deset let po njeni smrti je Karel VII. povzdignil njeno rodbino v plemiški stan. Nekaj let za tem je dal tudi papež Kalist III. še enkrat preiskati sodnijsko obravnavo, na kar je cerkveno sodišče izjavilo, da je bila obsodba nezakonita in krivična. Tako so se polagoma razpršile sence, ki so za nekaj let omražile Ivanino podobo, iznova je vzšla zvezda njene slave in sedaj nam sveti še vse žarne kot prejšnjim stoletjem, saj Ivana D'Arc ni več samo francoska narodna junakinja, ampak je svetnica katoliške cerkve po svem svetu.

Not novu bote kralj naplavljen črta, ki jih pularvati z Brauns črta, havo in usnje iz mladenič vst havo, hrova in usnje iz mladenič vst havo, hrova in usnje iz mladenič vst havo.

dvornega svetnika, tovarnarja in kurata. Vsi trije so ji hvaležni in zlasti poslednji ji poklanja na grob spominčico 100 Din za najbolj zapuščenega vojnega slepca in obljublja, da se je bo spominjal pri sveti daritvi. Ti pa naša zvesta Meta položi Majniški Kraljici eno šmarnico v našem imenu pred Marijin prestol in uživaj sad svojih vztrajnih molitev in neumornega dela. Na svidenje!

○ Ogled šentpetrske župne cerkve in Codelijeve grajske kapelice priredi Umjetnostno-zgodovinsko društvo danes ob 3 popoldne. Pojasnjeval bo mgr Viktor Steska. Povabljeni so vsi člani in prijatelji Umjetnostno-zgodovinskega društva.

○ Geografsko društvo na univerzi opozarja na današnje predavanje dr. Škerlja: »Razširjenje in cepljenje človeškega rodu.« Predavanje se vrši v predavalnici št. 77 (I. nad.) in prične ob 18. uri.

○ Šmarnice pri Sv. Petru bodo vsak dan v majniku ob 7. zvečer.

○ Požar na Rožniku. Naš Rožnik bo menda lepega dne ves pogorel. Komaj je malo ozelenel in so šetali navali nanj, je na njem že trikrat gorelo. V nedeljo popoldne je požar nastal v gozdni parceli g. Kneza na meji med področjem mestne občine in Viča. Požar so pravočasno pogasili Čadovi delavci, tako, da je škoda le malenkostna. Ogenj so seveda zanetili brezobzirni šetali s svojimi ogorki. Zaslužili bi jih pet in dvajset po podplatih.

○ Samoumor ravnatelja kina »Maticec«. V nedeljo okrog pol ponoči se je v svojem stanovanju v Rožni dolini c. X. št. 2, ustrelil v sence s pištolo ravnatelj kina Maticec Kristijan Kacafura. Kacafura se je smrtno zadel in so mu takoj izstopili iz rane možgani. Klican je bil rešilni avto, ker pa je bil Kacafura že v agoniji, ga reševalci niso odpeljali v bolnišnico, temveč so na prošnjo sorodnikov poklicali zdravnika dr. Kanea Kacafura je po polurnem umiranju izdihnil. Kaj je vzrok tega strašnega dejanja, ni znano. Kakor znano, je Kacafura kot družabnik neke propadle tvrke v Ljubljani izgubil vse svoje premoženje, kar je zadnje čase zelo potrla.

○ V Belgijo gredo. Včeraj dopoldne je oblegalo Židarjevo potovalno pisarno na Dunajski cesti 65 Bosancev in Dalmatincev, ki so se odpravljali na pot v Belgijo. Ta skupina delavcev ne gre v tujino za delom po posredovanju borze dela, ampak po direktnem dogovoru z neko železno tovarno v Nerpeltu, provincija Linburg v Belgiji.

○ Električna cestna železnica v Ljubljani na 1. maj letošnjega leta ne obratuje do 18 ure zvečer, ker imajo uslužbenci, glasom kolektivne pogodbe ta čas prosto. Po 18 uri obratuje normalno.

○ Mestna zastavljavnica opozarja stranke-zamudnike, katerih predmeti (septembrska zlatina, srebrnina itd.) pridejo 2. maja na dražbo, da bo izjemoma poslovala še istega dne od 8—10 ure, ker sreda kot uradni dan odpade.

○ FILZ KLOBUKE, damske in moške, kemično čisti in laka tovarna JOS. REICH. Izvršitelj e 24 urah.

○ URE za birno. F. Čuden, Prešernova 1.

Maribor

□ Mestni župan dr. Juvan je o priliki smrti vojvode Stepana Stepanoviča odposlal včeraj sožalno brzojavko vojnomu ministru, centralnemu odboru Narodne odbrane ter upravi mesta Čačak.

□ Na pogreb vojvode Stepanoviča se je odpeljal včeraj kot delegat tukajšnje Narodne odbrane njen glavni tajnik g. Anton Skala.

□ Nova tvornica žarnic se postavi na prostoru nekdanje tvornice Volta. Z obratom se prične v najkrajšem času.

□ Slovensna blagoslovitev treh zvonov pri Sv. Juriju ob Pecnici se je pretvorila v veličastno cerkveno in narodno slovesnost ob naši severni meji. Slovesne blagoslovitve se je udeležila ogromna množica ljudstva; tudi veliko število avstrijskih Slovencev je bilo navzočih. Mariborske goste s stolnim kanonikom dr. M. Vrabčerm na čelu je v prisrčni dobrodošlici pozdravil župni upravitelj Trstenjak. Cerkevni obred posvetitve je izvršil stolni kanonik dr. Vrabec, ki je ob tej priliki imel tudi vzvišeno propoved. Nove zvonove, ki so delo tvrde Bihl, je ocenil zelo dobro prejšnji šentjurski župnik Fr. Spindler.

□ Himen. Poročila sta se v nedeljo v tukajšnji frančiškanski cerkvi poštni poduradnik Vinko Kene in Jerica Baumanova, posestnica iz Sv. Lovrena na Dravskem polju.

□ Mednarodna tekma motornih koles se vrši 12. maja na tezenskem dirkališču. Tekme

se udeležiti tudi veliko število avstrijskih in nemških sportnikov. Pričetek tekme ob 14.

□ **Izginil brez sledu.** 17 letni Slavko Uranjek, mehanični vajenec, je že prejšnji teden izginil od doma in se ni več vrnil k staršem. Fant je visoke postave, suhega obraza in plavih las.

□ **Do krvi so se stekli v noči na ponedeljek** na Meljski cesti. Pri tem je po nesrečnem naključju skupil 35 letni hlapec Anton D., ki je dobil težje poškodbe na senčih in levem očesu. Ranjencu so nudili prvo pomoč pri tukajšnji rešilni postaji ter mu rane izprali in obvezali.

□ Radi osminkarjev so zdrknile cene daljnosežnemu vinu na 12 Din. Mariborski gostilničarji niso našli dovolj drobiža, da bi svojim gostom osminkarjem mogli ustreči. Pa so morali za dinar dol. Živelci osminkarji!

□ **Zastoj bo delil stadolet** jutri med 11 in 12 dopoldne na Glavnem trgu znani starosta mariborskih sladoledarjev J. Hrast. Za prvi maj in pa radi propagande.

□ **Zadruga mesarjev in prekajalcev** za Maribor in okolico si je na svojem nedeljskem občnem zboru izvolila za svojega načelnika delavnega in splošno priljubljenega g. Romana Brezočnika, ki načeljuje zadrugi že več let z vnuemo in uspehom; za podnačelnika pa je bil na novo izvoljen g. Martin Filipič.

□ **Cel vlak poljskih Židov** je potoval v noči na ponedeljek preko Maribora proti Ljubljani in Trstu. Potujejo v Palestino, kjer se nameravajo stalno naseliti. Kakor znano, so poljski in ruski Židje edini židovski tip, ki ima kolonizatorične sposobnosti.

□ **Težka nesreča pri delu.** V selniškem kamenolomu je prišlo večeraj dopoldne do teške nesreče, ki je doletela dva delavca in sicer 29 letnega Petra Kašmana ter 27 letnega Dragotina Heriča. Pri delu sta po nesrečnem naključju naletela na podstavljeno mino, ki je eksplodirala; Kašmanu je pretrgala črevesje, Heriču pa se je razlilo desno oko. Oba ponesrečenca so odpredmili v tukajšnji bolnico. Kakor izvemo, je nesreča nastala radi tega, ker delavca nista vedela za podstavljeno mino v kamenolomu.

□ **Šmarinčana pobožnost** prične z današnjim dnevom v tukajšnji stolnici. Majniška pridiga se vrši ob 19. Verniki se k pobožnosti prav priščno vabijo.

□ **Smrtna kosa.** Umrila sta: Terezija Talman, zasebnica, stara 92 let. Pogreb bo jutri ob pol 17 iz Tattenbachove 2 na mestno pokopališče v Pobrežju. — Franc Mohar, strojevodja drž. železnice v pokopju. Pogreb bo jutri ob pol 16 iz splošne bolnice na pobeško pokopališče.

□ **Radvanjsko strelišče** se je otvorilo na slovesen način preteklo nedeljo. Ostrostrelci mariborski so krenili po 9 dopoldne z vojaško godbo na četu na strelišče, kjer je imel polkovnik Stanojlovič, poveljnik 45 pp. otvoritveni govor; sledil je propagandni govor inž. Ružiča, nakar so ostrostrelci zopet planili v sezono.

□ **Z ameriške turneje** se je ravnokar vrnila gospa Pavla Lovšetova ter nastopi prvič po svoji vrnitvi v domovino na velikem pevskem koncertu »Mariborac« z nekaterimi solo-spevi. Kakor znano, se vrši omenjeni koncert v petek 3. maja v veliki dvorani »Uniona« s pričetkom ob 20.

□ **Prvega svetovnega kongresa** za knjižniško in bibliofilsko vedo, ki se bo vršil od 15. do 30. junija v Rimu ter v Benetkah, se bo udeležil na posebno povabilo ravnatelj tukajšnje Studijske knjižnice g. Davorin Zankovič.

□ **Materinski dan** priredi jutri ob 20 tukajšnji Podmladek Rdečega križa. Sodelujejo posamezne mariborske šole. Slavnostni govor bo imel prof. dr. Jeraj. Vstopnine ni, sprejemo jo se le prostovoljni prispevki.

□ **Mariborski ribolovci** so imeli v soboto zvečer pri Gambriču izredno zanimivo zborovanje. Po otvoritvenih besedah predsednika g. prof. Cotiča je imel izredno informativno ter poučno predavanje društveni častni predsednik dr. Kraus. Prav posebno pozornost mariborskih ribolovcev so zbudili njegovi strokovnjaški podatki o migraciji raznih rib, ki prihajajo preko Fale v smeri proti Mariboru. Gotovo bo zanimalo tudi široko mariborsko javnost, da pripotuje na podlagi točnih ugotovitev mariborskih ribolovcev preko Fale letno 600.000 do 1 milijon raznih rib. Pozimi se vrši ta »migracija« bolj v skromnem obsegu. Omenjenega zborovanja so se udeležili mariborski ribolovci v zelo lepem številu; sprejeli so dr. Krausova izvajanja s teji lim aplavzom.

□ **Obrotna zadruga izvoščkov, voznikov in inženirskih avtošaf** v Mariboru naznanja, da je veliki župan mariborske oblasti z odlokom z dne 10. aprila O. št. 194-25-28 odobril spremembo pravil, katera stopijo v veljavo namesto dosedanjih z odlokom št. 7. 1926 potrjenih pravil. Glasom te spremembe ostanje vse osebe, kate- re v mariborski oblasti, izven Medjimurja, izvršujejo prosti ali koncesionirani obrt izvoščkov, voznikov, prevažanja oseb ali tovorov z avtomobili, člani gornje zadruge, katera se odslej imenuje »Zadruga prevoznikovih obrtov za mariborsko oblast v Mariboru«. V kolikor so bile te osebe doslej včlanjene v drugih združnih organizacijah, se vabijo slednje imenovani zadrugi nemudoma prijaviti vse podatke za izpolnitev potrebnih članskih in pripadniških imenikov.

Celje

□ **Nj. Vel. kralju Aleksandru I.** je celjski okoliški župan ob priliki, ko je Nj. Vel. blagovolilo prevzeti protektorat nad slovensko univerzo, poslalo zahvalno brzojavko: Občina Celje okolica izraža svojo zahvalo, da je Vaše Veličanstvo blagovolilo prevzeti pokroviteljstvo proslave desetletnice ustanovitve ljubljanske univerze in dovoliti, da se nazivlje z visokim imenom Vašega Veličanstva. Zato kličemo: Bog živi Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra I. in Njegovo vladarsko rodbino. — Mihelčič, župan.

□ **Vse doslej izišle številke »Ilustracije«** ima še v zalogi podružnica »Slovenca« v Celju, Cankarjeva cesta 4.

□ **Občinski davek na vozila v celjski okoliški občini.** Celjska okoliška občina bo na podstavi danih ji pooblastil v koledarskem letu 1929 pobirala sledeče davščine na vozila: od dvoprežne konjske kočije v zasebni posesti 200 Din. Od osebnih avtomobilov ne glede na nosilno močnost v zasebni posesti ali uporabi letnih 1000 Din. Za vsak nadaljnji osebni avtomobil 1000 Din več. Od tovornih avtomobilov ne glede na nosilno močnost v zasebni posesti ali uporabi letnih 1000 Din, za vsak nadaljnji tovorni avtomobil pa Din 1000 več. Od motociklov letno 500 Din. Vsak lastnik je dolžan svoje davku zavezano vozilo prijaviti županstvu v 14 dneh in sicer od 1. do 15. maja med uradnimi urami. Vsako kasnejšo prodajo ali

nokup je prijaviti županstvu v 14 dneh. Prijava avtomobila ali vozila mora obsegati: a) ime in opravilo lastnikovo (firme), b) njegov stanovanjski naslov (naslov sedeža firme), c) kraj garažiranja, d) od kdaj je prijavitelj lastnik vozila, e) pri osebnih avtomobilih ime firme, ki je izdelala vozilo. — Kdor zamudi v predpisanem roku prijavitivo vozilo, temu predpiše županstvo za tretjino višjo davščino, kakor pa bi jo bilo sicer na podlagi pravočasne prijave plačati.

Dopisi

Trbovlje

Spored 1. cerkvenega koncerta, ki se vrši v deljo 5. maja ob pol 4 uri popoldne v župni cerkvi v Trbovljah. Sodeluje mladinski zbor, 20 članski orkester in orglje. Na orglje spremlja g. dr. Anton Dolinar, pri orkestru sodelujejo najboljši godbeniki iz Trbovelj, Hrasnika in Zidanega mosta, dirigenta g. Mihael Rožanc in Anton Radanovič. Spored: 1. Dr. G. Krek: Slavnostna predigra »Moja duša poveličuje Gospoda«; 2. G. F. Händel: »Largo« (orglje in godbeni orkester); 3. a) W. A. Mozart: »Ave verum« (tenor-solo, gosli in orglje), poje Br. Dirmajer; b) Dr. A. Dolinar: »Ave Marija« (tenor-solo, gosli in orglje), poje Br. Dirmajer; 4. St. Premrl: »Marija, dobrotno nam ohrani dom in rod« (mladinski zbor, orkester in orglje); 5. P. H. Sattner: »Evaristični tron« (mladinski zbor in orglje); 6. A. Becker: op. 20: »Adagio« (gosli in orglje); 7. P. H. Sattner: »Marija, kako si lepa« (mladinski zbor, orkester in orglje); 10. Mihael Rožanc: »Magnificat« (sopran-solo, orkester in orglje); V. Vodopivec: »Himna Kristusu Kralju« (mladinski zbor, orkester in orglje). Ker vlada veliko zanimanje za koncert, si preskrbite pravočasno vstopnice. Predprodaja od 28. aprila naprej v obeh konzumnih. Vstopnina 15, 10 in 4 Din.

Žužemberk

Jurjev semenj je bil bolj slab. Živine se je sicer prignalo zelo veliko, a cena je poskočila, zato se kupčija kar ni mogla razviti. Tudi razne krame so trgovci napeljali toliko, da so bile stojnice druga drugi napolne, a prodali so vsi skupaj malo, ko pa kmet nima denarja.

Ogenj smo zagledali na večer pred Jurjevim v naši sosesčini. Pogorela je do tal domačija Martina Brana v Malih Brebrah št. 1, občina Zagradec. Domačija je bila prazna, ker se je lastnik z vso družino že pred letom preselil na Cvibel pri Žužemberku. Zato razven praznih poslopij ni nič drugega zgrelo, kar je še sreča v nesreči. Tudi to je dobro, da je stala domačija precej na samem in da je bilo vreme deževno in mirno, vsled česar ni bilo nevarnosti za sosedo. Bran je bil k sreči primerno varovan. Sumi se, da je zažgala zlobna roka.

SMARTNO PRI LITJI

Občinski odbor je na seji dne 28. t. m. sklenil, da se pošlje brzojavni pozdrav in zahvala Nj. Vel. kralju Aleksandru, ker je tako izredno odlikoval našo univerzo in s tem cel slovenski narod.

Novo mesto

Kakor že poročano, bo imelo Prosvetno društvo v terek, dne 30. aprila t. l. ob 8 zvečer v Rokodelskem domu skioptično predavanje o **podzemskem svetu**. Predava g. ing. Zobec. — S tem predavanjem se letošnja sezona zaključiti in upamo, da se ga cenj. občinstvo v obilnem številu udeleži.

Sport

SK Jadran. Vsi igralci odn. člani, ki se žele verificirati za SK Jadran, se pozivajo danes na sestanek v Narodni kavarni ob 20. S seboj nam prineso tudi slike. — Načelnik.

NEDELJSKI DOMAČI SPORTNI DOGODKI.

Nedeljsko srečanje starih rivalov Ilirije in Primorja je pokazalo, da naš sport ni v krizi, če se obeta lepa tekma pod dobrim vodstvom. Želeti je samo, da bi tudi mednarodne tekme privabile na igrišče tako rekordno število gledalcev. Sodnik g. Miesz, ki je to tekmo vodil, je izpolnil svojo nalogo izborno. Energično sojenje je v krali zatrlo vsak poizkus ostreje igre, zato je tudi žel burno odobravanje občinstva.

Pimorje:Ilirija 4:1 (1:0).

Po poteku igre je zmaga popolnoma zaslužena, čeprav malo previsoko izražena. Napadu Ilirije se je zelo poznalo pomanjkanje strelca in to je tudi odločilno vplivalo na rezultat. Moštvo Primorja po večerjšnji tekmi soodeč predstavlja tehnično posebno pa taktično dobro izglajeno moštvo. V polju je Ilirija podala lepo igro kratkih pasov, odpovedala je pa pred golom. Predtekma rezerv je končala z 5:1 (2:1) za Primorje, v tekmi juniorjev so zmagali mladi Ilirijani z 1:0.

Maribor, Maribor: Celje 4:3 (3:2). Druga semifinálna tekma je prinesla pičlo zmago favoritu, ki je podal zelo slabo igro. V boju za prvenstvo Slovenije bo moral podati daleko boljšo igro. Celjani so zaigrali z izrednim elanom. — Železnikar: Svoboda 9:0 (3:0). Zadnja pomladanska prvenstvena tekma. Tenis-turnir Rapid: Maribor je prinesel zmago z 7:2 Rapidu.

Zagreb, Concordia: Gradjanski 3:2 (0:1), Hašk: Croatia 4:0, Derby: Sparta 0:0, Železnikar: Viktorija 3:1. Concordiji se je v spomladnem prvenstvenem tekmovalju posrečilo premagati oba vodeča kluba.

Split, Hajduk: Hajduk (Sarajevo) 5:2.

HAZENA.

Maribor: Ptuj 20:4. Ptuj z srečanjem družin Maribora in Ptujia se je otvorila sezona tudi v hazenskem sportu. Družina državnega prvaka ni predvedla pričakovane igre.

INOZEMSKI SPORT.

Dunaj. Glavni dogodek je bilo srečanje Rapida: Admire, ki je končala z 3:0 za Rapid. Tenistekme za Dawisov pokal so prinesle z 3:2 pičlo zmago Čehom.

Orel

Iz seje predsedstva Jugoslovanske Orlovske zveze.

Dne 20. aprila 1929 se je vrnila v Ljubljani seja predsedstva Jugoslovanske Orlovske zveze, pri kateri je bil navzoč tudi predsednik Hrvatskega Orlovskega saveza br. dr. Protulipac. Spoznamo z njim so se ugotovile zadnje podrobnosti glede naše udeležbe na svetovnoavstrijskih orlovskih dneh v Pragi ter končno besedilo novih pravil JOZ in njihove izvedbe. — Predsedstvo JOZ.

Naše dijaštvo

Predavanje. Prijatelje dijaštva in dijaštvo opozarjamo na predavanje o kongresu slovenske katoliške dijaške mladine v Krakovu, ki se vrši nočjo ob 8. uri v dvorani Akad. doma. Predavanje spremlja 50 skioptičnih slik. Vstop je prost.

Gospodarstvo

Dr. Fran Windischer:

Slovenska trgovina

(Iz predsedniškega poročila na občnem zboru »Merkurja«.)

V naši trgovini v Sloveniji se je položaj poslednja leta bistveno izpremenil. V zadnjih štiri- desetih letih se je v naših krajih precej hitro vršilo prodiranje in vstopanje naših ljudi v trgovino. Gospodarsko-politično in narodno-politično gledano je zadovoljiv in bodreč pojav, da je raslo število slovenskih trgovcev po naših krajih že pod starim režimom in da so na mesto prej nacionalno tujega življa ali pa poleg tega stopali naši ljudje. Ta preporod v naši trgovini je po končani vojni posebno hitro napredoval tudi v mestih in takih središčih kupiškiga življenja, ki so se prej žilavo in trdovratno držali in branili. Poleg gospodarskih momentov je brezdvomno učinkoval tudi dejstvo, ki je bilo v starih razmerah mogočnega vpliva. Nacionalno tuji živelj je izgubil svoje zavetnike in zaščitnike, pa je poleg tega dejstva, ki je vsično v praktičnem življenju, v mnogih primerih učinkovala tudi miselnost tujega elementa, ponos, trma, strah, plahost in nezgovost, posebno prve šase po prevratu. V našem srednjem stanu igra trgovina imenitno vlogo. Ob času naše probuje in našega narodnega vstajanja so bili mladi trgovci jako živ, delaven, aktiven element in jim gre v zadnji hdeh desetletjih prejšnjega stoletja velika zasluga in hvala za delo na polju narodne probude po društvi, shodih, taborih, v družabnem življenju, ko je bilo med Slovenci še jako malo ljudi, ki so se nosili po gosposko in so škrica v mladi narodni družbi še radi gledali po strani. Sposoben, stremelj, marljiv mlad trgovec, sodru- dnik, pomočnik, kontorski namestencec je imel vse izgleda, da v najlepših letih pride do gospodarske samostojnosti. V razmeroma mladih letih so postajali trgovci, pa so imeli moralne in gnotne podpore. V takih časih in v takih prilikah je naravno, da socialne razlike in ostrine niso prihajale do izraza v tako trdi obliki kakor dandanes, ko je število trgovinskih obratov v Sloveniji veliko ter je znašalo v letih 1925 12.419, 1926 12.739, 1927 12.948, 1928 12.920; nastanjanje in post- janje trgovin pa je napredovalo še tudi v odmak- njene kraje in samotna sela tako, da je danes malo večjih selišč, kjer ne bi našli že kupčevalca po poklicu.

Brezposelnosti je v obilju, pa smo v trgovini pomanjkanje služb in mest prav brkko občutili zadnje leto in nam je bilo v naši strokovni pose- dovalnici težko pri sreč, ko se pač množili oglasi za službe, ni pa bilo protipostavk prostih služb in mest. Posredovalnica trgovskega društva »Merkur« je svoje dni lepo in uspešno delovala, zadnja leta pa so razmere vedno bolj nevesne, ker prijave o prostih službah in mestih le redko dohajajo. Trgovskega naraščaja i kar se tiče pro- dajalcev i kar se tiče kontorskega in pisarniškega mesta, je v preobilju, pa so prav umestna prizadevanja, da se omeji sprejemanje vajencev in vajenk, ki po kratki dobi množje brezupne vrste tistih, ki so brez službe. Naglasiti je v tej zvezi tudi z vsem poudarkom, da moramo vso skrbnost posvečati čim temeljitejši izobrazbi mladine. V praktičnem življenju čujemo le prečesto tožbe o nezadostni izobrazbi mladih ljudi. Zdi se mi, da je skrajni čas, da začno naše šole posvečati vse večjo pozornost učenju tujih jezikov. V tem pogledu razmere niso dobre. Pri nas je pri mladini vse premalo resnega znanja nemškega in laškega jezika, celo srbohrvatski jezik je zanemarjen. In kmalu bo umetnost, dobiti za pisarno moči z vsaj skromnim znanjem nemščine in laščine. V tem pogledu se vse premalo zavedamo, kakšne opust- ne grehe dela učna uprava na naši mladini. Mi nismo niti Feaki niti ne živimo na otoku blaženih, marveč nam je sojeno, da si s pridnim delom in s svojo sposobnostjo ustvarjamo eksistenco. Kaj se vse trudi trgovski in obrtni naraščaj v jezikov- nem in strokovnem pogledu dandanes na Dunaju! Mal narod se more uveljavljati, more uspevati samo po kvalitativnem delu, po kvalitativni sposob- nosti. Nas je malo, da se bo komaj kdo v veliki tujini učil našega jezika od tistih, ki jih mi iščemo s svojo robo in s svojimi izdelki. In je toliko ta- lenta v Slovencih za učenje tujih jezikov! Naše društvo prireja vsako leto tudi jezikovne tečaje. V jeseni je odziv dosti dober, na žalost pogrešamo vztrajnosti, pa je proti pomladi število udelež- nikov le prepicho.

Sefied. Tako se bo imenovala nova družba, ki bo prevzela dosedanja kemično industrijo in elektrarno »Sufide« v Dalmaciji in jo bo še pove- čala (pogodbo z našo državo je »Slovenec« že ob- javil med brzojavnimi vestmi). Kakor znano je prešel »Sufide« v francoske roke in ga ima sedaj

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:
Začetek ob 30. uri.

Torek, 30. aprila: Zaprtlo.
Sreda, 1. maja: THEODOR & COMP. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri.

Torek, 30. aprila. GROF LUKSENBURSKI. Gostu- je g. III. Red D.
Sreda, 1. maja: CIGAN BARON. Gostuje g. III. Red. Izven.

Mariborsko gledališče

Torek, 30. aprila ob 20. uri POLJSKA KRI ab. A. Kuponi. Gostovanje g. Neraliča.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 3. maja ob 20. uri: »GROF LUKSENBURSKI. Gostovanje Mariborčanov.

Poizvedovanja

Našla se je double zlata veritica z obeskom. Naslov najditelja v upravi »Slovenca«.

Zgubiljeno. Dne 29. aprila sem zgubil, ko sem se vozil z motorjem od Novega mesta do Stične srebrno cigaretno dozo, gravirano z Manfred Rist Weihnachten 1928 von Mama. Prosim najditelja, da jo proti dobri nagradi odda na naslov Rist, Hotel Union, Ljubljana.

Pes se zatekel. Dne 25. aprila 1929 se je na orožniško postajo v Štepanjvsi zatekel rujav pes »Doberman«, star do enajsta leta; rep in ušesa ima pristrizena, je precej velik, brez ovratika in jako krotak.

»Société des phosphates tunisiens et des engrais et des produits chimiques.« — Kapital te družbe znaša 81.750.000 frankov (654.000 delnic po 125 frankov) in čisti dobiček za 1928 22,4 milj. fran- kov in dividenda za 1928 20 frankov. Družba je nastala iz fuzije med »Phosphates Tunisiens« in »Société des Engrais Azotés et Composés«.

Izpremembe v trg. registru. Vpisi: Leopold Mulec, trgovina z lesom, Bled; Janko Klun, trgo- vina z mesanim blagom in Farni vasi (preselitev iz Slovenjgrada); A. Florjančič, zdravilno snovi, Ljubljana; J. Hrehovič, manufaktura na debelo v Ljubljani; Marija Geč, avtomobili, Maribor; Franc Ks. Oblak, radio in tehn. predmeti, Maribor; Ivan Bergant, tvornica olja in pokosta v Medvodah; Stefan Melkiš, izvoz živine, Nuskova. — Izbris: F. Lehan, agentura, Ljubljana (obratovanje prestalo).

Likvidacija: »Varčenkredit«, splošni in bre- nitni zavod v Mariboru, r. z. z. o. z. bo na izrednem občnem zboru 10. maja sklepala o likvidaciji.

Občni zbori: Arbor, d. d. v Ljubljani (Kred. zavod) 10. maja ob 11; Franc Wosehnagg in si- novci, d. d., Sočanj, 5. maja.

Borza

DENAR

29. aprila 1929

Današnji devizni promet je bil prav znaten, zlasti v devizi London. V tečajih je omeniti znatno popustitev Londona in Berlina, kar je v zvezi z mednarodno oslavitvijo marke. Zaradi neusphe zadnje konference v Parizu in velikih oddaj zlata v nemški Narodni banki in svrhu zaščite valute je danes marka popustila v Ljubljani na 1348, v Zagrebu na (sr. tečaj) 1344,62, v Curihu od 123,30 na 123,05, v Londonu je notiral danes 20,47 (20.505), v Newyorku pa 23,69 (23.70).

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

29. aprila 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 16. IV.
Amsterdam	—	2287,—	—	—
Berlin	1346,50	1349,50	1348,—	—
Braselj	—	790,41	—	—
Budimpešta	—	992,05	—	—
Curih	1094,40	1097,40	1095,90	1095,90
Dunaj	7:8,23	801,23	799,73	—
London	275,77	276,57	276,17	276,27
Newyork	—	56,80	—	—
Pariz	—	222,41	—	—
Praga	168,10	168,90	168,50	168,50
Trst	297,25	299,75	298,75	—

Zagreb. Amsterdam 2287 bl., Berlin 1343.12 do 1346.12, Budimpešta 990.55 — 993.55, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.23—801.23, Newyork 56.70—56.90, Pariz 221.41—223.41, Praga 168.10 do 168.90, Trst 297.26—299.26.

Belgrad. Berlin 1345.63—1348.63, Budimpešta 990.55—993.55, Bruselj 791.91—794.91, Curih 798.23—801.23, London 275.75—276.55, Newyork 56.70—56.90, Pariz 221.41—223.41, Praga 168.10—168.90, Trst 297.30—299.30.

Curih. Belgrad 9.125, Berlin 123.05, Budimpešta 90.535, Bukarešta 3.0725, Dunaj 72.985, Lon- don 25.2025, Madrid 75.05, Newyork 519.30, Pariz 20.295, Praga 15.38, Sofija 3.75, Trst 27.2825, Var- šava 58.20.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12,5125, (valuta) 12,45.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastediona 850 den., Kreditni zavod 170 den., Veveče 120 den., Ruše 250—260, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 420—422 (422.50), kasa 420—421 (421—420), termi: 5. 423 —424 (423.50), 6. 426.50—428, 12. 447—449, 7% invest. posoj. 86—87, agrari 53.5 d. Bančni pap.: Hipo 207—208 (208, 207), Poljo 16—17, Hrv. 50—55, Kred. 93 den., Jugo 84—85 (84—85), Lj. kred. 123 den., Medjum. 55 den., Nar. 7900—8100, Pra- sted. 850—860 (850), Srpska 148—150 (147), Zem. 136—138 (138, 137), Obrtna 138 den., Etno 160 d. Ind. pap.: Gutmann 203—205 (205), Slavonija 4.50 —5 (4.50), Slavex 103 den., Danica 145 bl., Drava 475—485, Sečerača 465—475, Osi. ljev. 175—185, Brod. vag. 260 bl., Union 175—185, Isis 20—24, Cceanja 180 den., Ragusea 550—560, Split cement 670 den., Trbovlje 460—467.50, Veveče 125 den., Nar. šum. 40 bl., Piv. Sar. 230 den., Jadran. plov. 580—590 (580).

Belgrad. Belgr. zadruga 7250, 7% invest. pos. 86.50—87.25, agrari 54.50, vojna škoda 419—420, 50, 6. 427.

Dunaj. Don. sav. jadr. 80.75, Wiener Bank- verein 22.45, Bodencredit 100.30, Creditanst. 45.5, Escomptes. 21.25, Zivno 112.50, Jugo 6.82, Aus- siger Chemische 270, Ruše 33.25, Alpine 42.55, Trboveljska 58, Kranj. ind. 33.10, Leykam 7, Rima Murany 113.50.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 50 vagonov drv, 15 vagonov tramov, 3 vagoni buko- vih neobrobjenih plohov in 2 vagona hrastovih podnic. Skupaj 70 vagonov. Tendenca čvrsta.

Povpraševanje je za: 500 m³ jamskega le- sa (smreka, jelka, bor) od 2.50—6 m, od 12 do 24 cm sr. prem. fko vag. nakl. post.; nadalje me- hka drva 1 m v svežnjih suha

Sveta življenje in vrvenje

Kako žive milijarderji

Splošna je še v spominu skrivnostna smrt belgijskega židovskega bankirja Alfreda Loewensteina, ki je lani na poletu čez Rokavski preliv padel ali skočil v morje. Sedaj je izdal francoski pisatelj Maurice Privat knjigo, v kateri opisuje življenje tega drznega in brezvestnega finančnega diktatorja in spekulanta. Tu izvemo med drugim o neverjetnem razkošju, ki si ga je privoščil Loewenstein. Imel je celo vrsto palač, vil in gradov. Med temi je bil lovski grad Melton Mowtray v angleški grofiji Leicester prava zakladnica najredkejših umetnin. H gradu so spadali obsejni, dragoceni gozdovi, ki so na Angleškem danes zelo redki. V tem gradu je sprejemal Loewenstein mnogoštevilne imenitne goste. Najeti je imel za take prilike vedno po dve najboljši godbi.

Bajno krasna je bila Loewensteinova vila »Begonia« v razkošnem francoskem kopališču Biarritz. Tu je vedno bivalo nekaj Loewensteinovih tajnikov, ako je bankir nenadoma dospel. Sicer je pa običajno pripeljal s seboj celo trumo svojih nameščencev, da so oprav-

ljali službo. Pošta je morala za časa milijarderjevega bivanja v Biarritzu najeti celo vrsto pomožnega osebja, saj je Loewenstein mnogo-krat odposlal brzojavk, ki so stale do 80.000 frankov. Loewenstein je imel cela brodovja jaht, motornih čolnov in letal in v njegovi službi so bili najboljši piloti. Za ureditev konjskega dirkališča v Biarritzu je daroval 1½ milijon frankov; prirjal je vsakovrstne razkošne slavnosti. Nekaj posebnega so bili nočni lovi na lisice. Lovci so jezdili in bankir je dal svojim gostom na razpolago do 50 konj, ki so imeli na glavi pritrpane luči. Lisice so preje nalovili in jim na repe pritrpili svetilke. — Sredi šumnih veselic se je Loewenstein mnogokrat za kratek čas umaknil, pozval svoje tajnike in odredil, kaj se ima storiti v tekočih finančnih podjetjih. Mnogokrat je Loewenstein kar nenadoma odpotoval z letalom, ako so ga klicale kupčije. Na takem zračnem potu — iz Londona v Bruselj — ga je tudi zatekla smrt — ali prostovoljna ali nasilna ali po nesreči, še danes ni pojasnjeno.

Proces proti ciganskim morilec, o katerih smo nedavno obširno poročali, se bo v najkrajšem času pričel pred porotnim sodiščem v Košicah. Na sliki vidimo koč, kjer so ti cigani stanovali; v krogu sta vodja ciganske tolpe in njegova ljubica.

Zalosten konec zabavnega polovanja

Te dni je v pristanišče Cherbourg priplul 21 tisočtonski parnik Canadian Pacific Line »Duchess of Athall«. Pristaniške oblasti so ukrenile, da mora ostati parnik v najstrožji karanteni, ker so se razširile vesti, da je na parniku nad 100 oseb zbolelo za črnimi kozami in da jih je več tudi umrlo. Ta vest se je izkazala kot neresnična, res pa je, da so na krovu štirje potniki, trije Američani in ena Angležinja umrli za malarijo.

Parnik »Duchess of Athall« je nastopil svoje potovanje koncem januarja v New Yorku in je plul, s 300 potniki na krovu, čez zapadno Indijo v Brazilijo, Argentino in Urugvaj, nato v južno Afriko in po Rdečem morju skozi Sueski prekop v Evropo. Iz južnoafriškega pristanišča Durban so se izletniki peljali z železnico do slapov Viktorija. Med potjo so zapustili vlak in del potne družbe se je z avtobusom peljal v notranjost dežele. Med vožnjo se je utrgal oblak in avtobus je obtičal v blatu. Družba, okoli 20 oseb, je ostala 24 ur brez pitne vode v pragozdu; ves čas se jo ogrožale divje zveri in kače.

Američanka Ellinor Smith, 17 let stara letalka je s poletom, ki je trajal 22 ur, postavila nov trajnostni svetovni rekord za ženske.

Po 24 urnem neprosto- voljnem bivanju v afriški džungli so družbo našli, nakar so morali iti okoli 20 milj peš skozi gozd do železniške postaje. Na posledicah tega izleta je na krovu ladje okrog dvajset oseb zbolelo od malarije. Štirji potniki so podlegli bolezn. Njihova trupla so v Cherbourgu prenesli na kopno in pokopali.

Popotno čtivo norveške prestolonaslednice

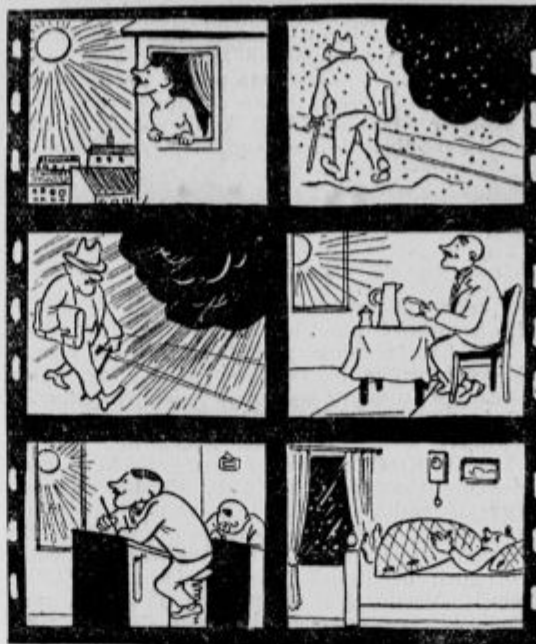
Norveški prestolonaslednik in njegova mlada žena sta po poročnih svečanostih v Oslu ravno mislila nastopiti ženitovanjsko potovanje, ko je na kolodvoru stopila k prestolonaslednici mala deklica. Nekoliko v zadregi je izročila bodoči kraljici zavitek z besedami: »Tu je nekaj, kar boste med vožnjo lahko brali.«

Princezinja je objela in poljubila otroka ter se zahvalila za darilo. Nato je zavitek odprla; v njem je bila knjiga. Ko jo je pogledala, se je najprej začudila, nato pa se je srčno nasmejala. V rokah je namreč držala — kuharsko knjigo. Kdo je prestolonaslednici daroval to koristno darilo, ve le dotični sam. Vsekakor pa je to oseba, ki razpolaga s humorjem in praktičnim pogledom v življenje. Marsikaka mladoporočena žena lahko modrost, katero ji nudi kuharska knjiga, prav dobro porabi, enako tudi bodoča kraljica.

Trgovina s ponarejeno papriko

Dunajska policija se peča z obsejnimi sieparijami dveh veletrgovcev s papriko na Dunaju. Ogrska vlada je že pred poldrugim letom opazila, da se na Dunaju prodaja paprika po ceni, ki je nižja kot pridelovalni oziroma izdelovalni stroški s carino vred. Na ovadbo madžarskih oblasti so že takrat prijeli nekega dunajskega veletrgovca s papriko. Te dni pa je prišel višji uradnik madžarskega poljedelskega ministrstva in je policiji ovadil trgovca Kintischea in Zitto ter obenem izročil obširen dokazilni material. Oba trgovca sta obdolžena, da sta s pomočjo strojnega ključavničarja Chlonpeka zelo drago prvovrstno sladko papriko močno mešala s ceno špansko papriko in potem prodajala kot pravo sladko papriko. Na ta način je sleparska trojica tekom časa za znatne vsote

Aprilski film

Za spremembo je preskrbljeno.

oškodovala veliko število trgovcev v Avstriji in na Madžarskem.

Ne glede na ponarejanje paprike so pa sleparji oškodovali madžarsko državo, ker so v neki dunajski tiskarni dali ponarediti spričevala o pristnosti, katere je smel izdajati le kak madžarski urad. Dalje je Kintisch dal pri nekem graverju napraviti klesče za plombiranje z državnim grbom, tako da je vsakdo mislil, da zavitki s ponarejeno papriko vsebujejo uradno preizkušeno in dovoljeno blago. Vse tri sleparje so zaprli.

Letalec in plesalke

V nekem berlinskem varietetu je po končanem plesu povabil neki elegantno oblečen gospod dve plesalki k svoji mizi in naročil pijačo. Ko sta mu povedali, koliko zaslužita, je bil ogorčen in je govoril o izkoriščevanju. S tem si je pridobil zaupanje obeh plesalk. Med pogovorom je pripovedoval, da je letalec in da vodi tečaje za pilotinje. Po šestih mesecih napravijo izpit, nakar so takoj nastavljeni in zaslužijo po tisoč mark mesečno. Plesalki sta napenjali oči in ušesa ter skromno vprašali: »Ali bi me tudi lahko?« — »Seveda! Vama bi računal celo samo polovico, že zato, da prideta proč od tu.« Plesalki sta se mu ginjeni zahvaljevali. — »Torej dobro,« pravi gospod. »ravno jutri pričnemo z novim tečajem. Vendar pa, če je manj kot deset učenk, ne začnem tečaja — tu sta pa le dve.« — »Naše tovarišice,« sta zaklicali — in takoj nato je sedelo za mizo deset plesalk.

Drugi dan so plesalke manjkale. Občinstvo je žvižgalo, ravnatelj divjal. Osem dni nato se je ponovil enak slučaj v nekem drugem varietetu in po nadaljnih osmih dneh v tretjem. Kot prve so se po dveh tednih vrnile plesalke iz prvega varieteta. Pripovedovale so, da so plačale po 200 mark in da jih je za to poučeval teoretično o letalstvu. Tik pred praktičnimi poizkusi pa je letalec izginil. Ravnatelj, ki je že davno nastavlil druge plesalke, si je mel roke in dejal: »Prav se vam godi!« Prav tako se je godilo plesalkam iz drugega in tretjega varieteta. Vse skupaj so vložile ovadbo. »Letalec« je bil aretiran, ravno ko je zopet hotel ujeti par plesalk. Bil je neki brezposelni brivec. Sodišče ga je obsodilo na pet let ječe.

Lov na bika

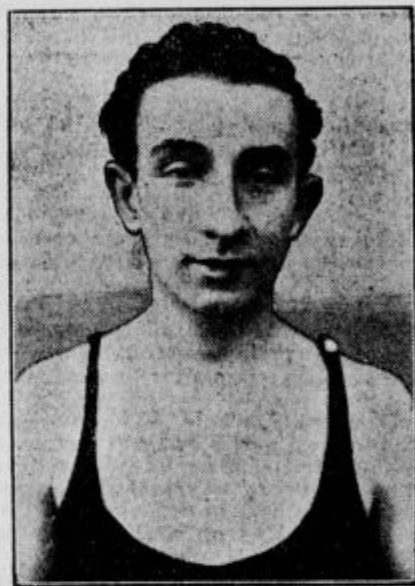
Preteklo soboto je pobesneli bik ogrožal kar dva dunajska okraja. Natančno vzelo sta bili udeleženi pri tem tudi dve kravi, ki pa kot pravi zastopnici slabjšega spola nista napravili nič hudega. V St. Marxu je prišlo do strahotnih prizorov. Celo mesarji, ki so vendar navajeni na divjost živali, so pobegnili in poklicali policijo, da bi pobila pobes-

nelo žival. Ko so spravljali transport bikov iz vozov, se je en bik utrgal in pobegnil. Kar mu je prišlo na pot, je napadel s svojimi rogovi in vse je bežalo pred divjo živaljo v hiše. Posebno ogroženi so bili otroci, ki so gledali, kako so gonili živali iz vozov, vendar se je posrečilo, da so jih spravili na varno. Stražniki so končno s tremi posrečenimi strelji bika pobili.

Bolj nedolžno pa je potekla nezgoda dveh debelih krav. Bili sta očitno pretežki za voz, na katerem so ju peljali. Voz se je lomil in kravi sta padli na cesto, kjer sta mirno obležali. Na pomoč poklicana reševalna postaja pa je prišla že prepozno, ker sta se obe kravi medtem že dvignili z neprosto-voljnega počivališča in peš nadaljevali pot v smrt.

Strelji na vozeči avto

V neki vasi blizu Šopronja se je preteklo soboto zvečer odigrala krvava žaloigra. Bivši avstro-ogrski konzul dr. Emil Šandor se je peljal s svojo soprogo v avtomobilu, katerega je sam šofiral, v smeri proti Šopronju. Ko je vozil skozi neko vas, sta nenadoma padla dva strela. Dr. Šandor je bil zadet v trebuh, njegova soproga pa v ledvice. — Dr. Šandor je imel še toliko moči, da je zavrl avtomobil, ki se je okoli petdeset korakov od mesta, kjer sta padla strela, ustavil. Ko so dr. Šandorja dvignili iz avtomobila, je bil že mrtev. Njegovo soprogo so takoj odpeljali v bolnico v Šopronj, kjer so jo operirali. Njeno stanje pa je brezupno. O morilecu manjka prav vsaka sled.

Jean Taris, francoski mojster v plavanju, je zadnji čas ponovno izboljšal svoje lastne rekorde. Pri zadnji tekmi v Parizu je daljavo 200 m preplaval v 2:17,2 minut. Njegov stari rekord je bil 2:18,6.

Anekdote

Sloviti slikar Picasso je nekoč sedel z mladim možem v neki pariški kavarni. Pogovarjala sta se o različnih strokovnih vprašanjih.

»Ali veste«, vpraša Picasso mladega moža, »kaj mora slikar storiti, če ne zna slikati?«

»V šolo mora iti?«

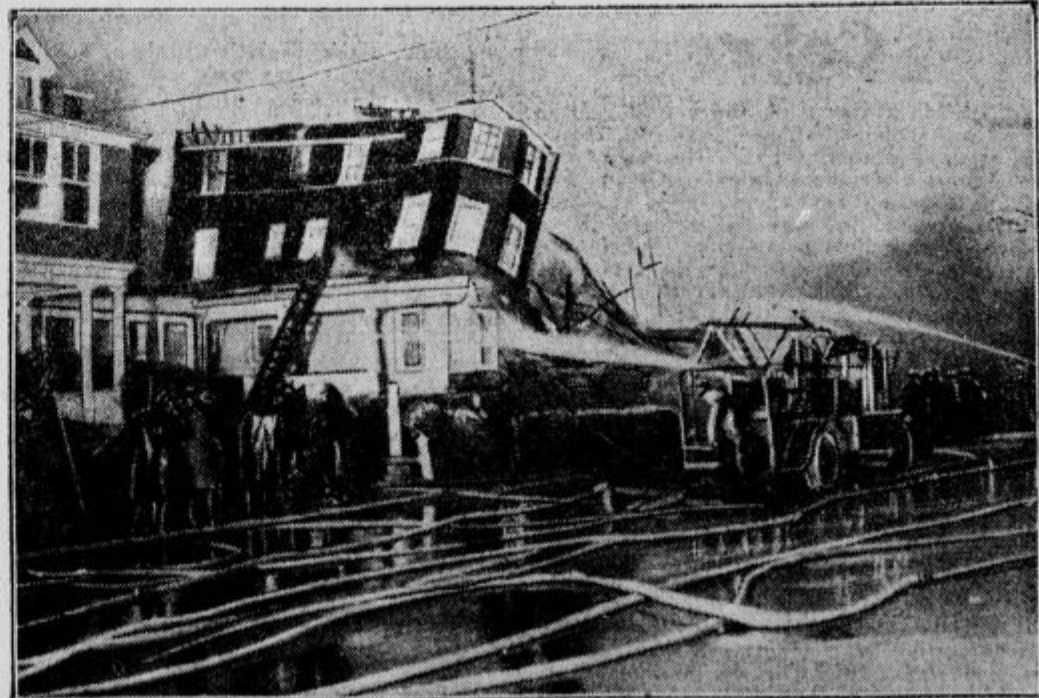
»Ne,« odgovori Picasso, »šolo mora ustavititi!«

* * *

Barona Karel in Aleksander sta bila strašno visoka. Karel je imel majorat, Aleksander pa je bil ritmojster v nekem odličnem konjeniškem polku.

Nekega dne se je zaročil Karel z gospodično Tancé. Čisto enostavno: Tancé. Dogodek je sporočil svojemu bratu. Ta je bil ves iz sebe in je odgovoril brzojavno: »Oče se je v grobu obrnil.«

Leto kasneje se je zgodilo Aleksandru, da se je zaročil z gospodično Mežé. Čisto enostavno: Mežé. Previdno je o tem obvestil svojega brata in dobil brzojavni odgovor: »Hvala Bogu, oče leži zopet prav.«

Velik hotelski požar pri New Yorku. V Rockaway-ju na Long Islandu je v nekem velikem hotelu izbruhnil požar, ki se je razširil na vsa nadstropja. Ognjegašci posloplja niso mogli rešiti in so morali brez moči gledati, kako je požar vpepelil hotel do temeljnih zidov.

Za duha in srce

Poslovilni večer Zv. Rogoza

V soboto 27. t. m. je g. Rogoz nastopil zadnjič v naši drami, preden odhaja na Narodni divadlo v Prago. Nastopil je v Tolstega živem mrtvecu, kjer ima v Fedju brezdvorna svojo najboljšo vlogo. Tako se je poslovil od nas z najboljšim, kar je ustvaril tekom desetih let. Ta večer je pokazalo občinstvo, kako tesno se je oklenilo g. Rogoza, kajti gledališče je bilo nabito kakor redkokada, in občinstvo se ni moglo ločiti od svojega prijatelja in ga vnovič in vnovič klicalo na oder in pred zastor. G. Rogoz je prejel zelo veliko cvetja in darov — med njimi tudi enega bridko ljubeznivega, — popotni kovček, ki ga mu je prinesla njegova hčerka na oder. Naš prijatelj se je v prišernih besedah poslovil od občinstva, ki mu je v zelo iz ust besedo: Na svidenje. To mu kličemo tudi mi od srca, kajti vemo, da z njim izgubi naše gledališče eno najboljših in najbolj uporabnih moči. G. Rogoz se je v desetih letih pri nas razvil v prvovrstnega igralca s širokim sporedom. Koliko podob od Onufrija v Dnevih našega življenja do Robespierre-a v Dantonovi smrti! Od komičnega starikevega študenta — živo se še spominjamo tistega pivskega prizora v Dnevih našega življenja — ne da bi ga poznali pa do mramornog hladnega revolucionarja Robespierre-a množica veselih, abotnih, nesrečnih in drznih podob, ki jih je posrečeno izoblikoval, kakor je mogel po svojih močeh in v preobili zaposlenosti. Prišli smo si tudi navzkriž, kajti igralec in kritika si sicer nista nikakova sovražnika, pa tudi njuno prijateljstvo ni ljubezveno, še manj pa sentimentalno, ker večkrat gradita vsak drugače. — Eno pa lahko rečemo: močni igravski instinkti je Rogozu pomagal preko najtežjih stvaritev in dasi miselno ta ali ona podoba morda ni bila da dna izčrpana, je bila polna teatraličnega življenja, na odru resnična in dobra. Zato zapuščam g. Rogoz za seboj vrzel, ki je brez njega ne bomo dopolnili in mu kličemo še enkrat: Na svidenje!

F. K.

Ljubljanska drama: Bitka

Igra v treh dejanjih. Po romanu Clauda Farrère-a spisal Pierre Froude. Prev. Fr. Lipah. Režiser C. Debevec.

Priljučna igra poudarja najmočnejša vsebinska mesta Farrèreovega romana, zato je to predvsem v močno dramatično ubranost stisnjena zgodba. Kljub temu pa, da se nam zdi zgodba v svoji dramatični obliki okrnjena, predstavlja »Bitka« močno dramo današnje odzveke občutja, ko vidimo, kako se brez posebnih zunanjih dogodkov na ozkem prostoru tarejo duše in da široki svet duhovnih interesov pograbijo posameznika, najboljša bitja in si jih žrtvuje kot svoj žgalni dar. V delu diha prvotnost in lepota daljnega kontinenta, v katerega sega tuji svet civilizacije. Da se dejanje vrši ob času rusko-japonske vojske, je zgolj zunanja časovna plastika, ker drama, ki se v prvih dveh dejanjih završi med tremi osebami: japonskim pomorskim poveljnikom Yorisaka, njegovo ženo in angleškim vojaškim atašejem Ferganom, dobi v tretjem dejanju le še epsko herojsko dopolnitev. Tretje dejanje zase je še posebej zanimivo radi izrednih odskih zahtev, ko je treba režiserju pričarati blazno razpoloženje na oklopnic, v nasprotju z ekstatično ubranostjo prvih dveh dejanj. V celoti pa drama zahteva predvsem poglobitve igralca v cele ljudi, vsako analiziranje bi pomenilo propast igre. Če pribijemo na tem mestu veliko zmožnost režiserja C. Debeveca, bi za njegov napredek primerjal Stilmundskega župana, kjer nam je prvič poizkusil podati podobna močna občutja — in pa današnje igre; tedaj moramo ugotoviti veliko dozorevanje v najintimnejšem oblikovanju. Med igralci se je po ostru usmerjenosti pokazal zlasti g. Skrbinec kot marko Yorisaka, nekatere trenutke je nekoliko zategoval, dočim je bila njegova karakterna označba prav odlična. Junaska in elegantna postava je bil g. Levart kot ataše Fergan; njegove osebe se odlikujejo vedno po zlitosti in tako tudi ta. V nežnosti, dobroti in preprosti človečnosti je podajala ga. Saričeva tragično usodo markizo Yorisaka — dočim je ga. M. Danilova kot ameriška milijonarica z značilno zunanostjo izražala civilizacijsko brezsrčnost zapadnjega sveta. Dojka gđ. Rakarjeva je radi rezke neuglajenosti glasu večkrat odbijala, dasi je v bistvu zadela vsebinski smisel igre. Vsi ostali igralci razen enega ali dveh mornarjev se skladno ujemajo s celoto igre, ki je prav dobra.

F. K.

Bernsteinov »Tat« v mariborskem teatru

(Gostovanje V. Podgorske in H. Nučiča.)

Maribor, 25. aprila.

Mariborska gledališka publika, sicer kujava in bojkotujoča, se je večeraj vendarle zguncala ter natrpala gledališče. Podgorska in Nučič sta prišla k nam v vas — gostovat. Za Mariborčane izreden dogodek; Nučič — snovatelj in dvigatelj našega teatra v letih, ko je umetniško izzorevanje na našem odru brstelo v višek. Podgorska pa je vzniknila na mariborskih gledaliških tleh; zapuščala je odbravsko prestolico kot nadarjena igralka-začetnica. Večeraj je gostovala na deskah, kjer je vzniknila in rasla, kot prvoigralka zagrebške drame. Podgorska in Nučič sta torej prišla v goste ter doživela pravcati triumf. V ospredju igre je plamtela in žarela V. Podgorska (Marice) ter dominirala, Z vsa svojo visokopotenčno igravsko vitaliteto je pronicala v duševno strukturo žene, robinje gona in do monstroznosti stopnjujoče se ljubezni; do korenin je rila in oblikovala. V drugem dejanju je vrhunila, dajala igri tempo in ritem ter vzela vso pozornost publike, ki je ob briljantni njeni stvaritvi kakor obnemela, naravnost v zakup. V slehernem drhtljaju in ihtljaju, v najrafiniranih poptah šepeta in trepetja je odsevala visoka inteligenca umetnice, obdarjene z močnim igravskim temperamentom in velikostnim talentom. Drugoval ji je in isti umetniški ravnini Nučič, močan in oblikovalen. V primernejši vlogi bi se njegova oblikovna sila brezdvomno izžarjala v vse izrazitejšem in ponejsem sijaju. Raymond Lagarda, tenkočutnega v vprašanih redbinskega prestiza ter neodjenjivega, kadar nalaga pokoro za greh, je izluščil Grom. V takih vlogah je Grom kakor doma ter obvladuje položaj z lahkoto. Visoke umetniške kvalitete Buksekove so kakor utonile ob medlem ter tipično epizodnem pojavu kakšne Izabelle Gardes, da ob priliki s stopajevano silo zableste. Rakuša pa kakor da ne more iz spon nekaterih prejšnjih svojih interpretacij, ki so si kakor na las druga drugi podobne in kakor po enem ter istem merniku ukrojene. Hudo solzav in čmeren je bil njegov Fernand, sicer prava »skrita ritica«. V tem oziru bi se Rakuša lahko mnogemu priučil pri našem prvoigralcu Skrbinski, čigar vsakokratne stvaritve v tako odlični meri odgovarjajo pravilni interpretaciji vloge. Kedar pa dolbe Rasberger po likih kakor je n. pr. Zambault v »Tatu«, tedaj gotovo uspe: to pot je bil njegov Zambault brzokone prerezek in preoster, branjevsko zadirčen ter malec tudi predeklamovalen. »Tate« je šel preko odra v J. Kovičevi režiji. Sredi viharnega aplavza, ki je bil namenjen dragima gostoma, pa se je mnogim prajala ta-le misel: Kako bi neki kazal danes umetniški barometer mariborskega teatra, če bi delovali na našem odru vsi tisti, ki so na njem mojstri, pa tudi tisti, ki so na njem vzniknili, brsteli in poganjali, potem pa v tujini rasti v veličino, ki daje sloves drugim odrom in ki jo spremlja ožja domovina z radostjo in bridkostjo hkrati...?

Radio

Nogomet v radiu

Na nedeljsko nogometno tekmo med »Primorjem« in »Ilirijo« je ljubljanska radio-postaja povabila svoje poslušalce širom Slovenije. Mnogo je bilo uganjanj, kako je vobče moglo spravitli nogomet in radio v zanimivo zvezo. Nekateri so domnevali, da bodo zvedeli po radiu le suhoparna poročila o rezultatih tekme. Pa so bili prijetno presenečeni, ko jim je ves čas tekme poročal radio o natančnem poteku igre, tako da so si poslušalci mogli ustvariti točno sliko vsega, kar se je dogajalo na pozorišču. Na periferiji ljubljane, ob cestah, ki vodijo v okolico, imajo skoro v vsaki boljši hiši radio. V nedeljo popoldne je bilo prijazno vreme in so marsikje imeli odprta okna stanovanj, odkoder so se čuli na ulico različni glasovi iz radijevega zvočnika. Šetanci in izletniki so postajali na cesti in poslušali poročila s športnega prostora nogometnega kluba »Ilirije« pred kolodvorom v Šiški. Naletel sem na družbo izletnikov, ki se je vračala s Posavja v mesto. Siala je pred neko novo hišo, kjer se je s prvega nadstropja skozi odprto okno baš čulo radijsko poročilo: »Erman strelja v gol. Situacija je zelo napeta in nevarna. Trenutno je odvisno od golmana, prestregel ga je baš v centru in...« »Ha, čujte, to je pa imenitno! Nogomet v radiu! Poslušajmo nekoliko!« je predlagal nekdo iz družbe. »Pusti, pojdimo! Mene žejja! se je branil drugi in se namenil, da bi šel dalje. »Vedno te žejja, kakor goba si. Potrpi vendar nekoliko, saj to je zanimivo,« mu je prigovarjala okrogla ženska, očitno njegova boljša polovica.

»Na, pa so zopet enega zabili »Iliriji.«
»Kaj pa zabijajo? Zebije?«
»Oole, nerodal! Kakšne pojme pa imaš o nogometu?«
»Nobenih. Na golaž se že razumem, na gole pa ne.«
»Glej, pa vsakega igralca namenoma navaja in pripoveduje, kako sodeluje v tekmi. Hoja, ploskajo.«
»Primorcem« vzklikajo. Se dobro drže. Kaj pa to rjovenje pomeni.«
»Mojna v radiu. Tramvaj moti.«
»Ne verjamem. Se drugo preveč različno sliši. Se sodnikova piščalka. Veste, kaj bo to? Občinstvo vzpodbuja posamezne tekmovalce.«
»Pojdimo, jaz sem žejen.«
»I tak potrpi, za božjo voljo, stari! Če drugi poslušamo, še ti ne delaj izjem!«
»Me ne zanima, sem rekel. Če bi ti brcala žogo in bi mi to kdo po radiu poročal, bi že poslušal, da bi se smejal.«
»Prismoda starokopitna! Vsak moderen človek se zanima za radio.«
»Ampak za brcanje žoge ne.«
»Tudi. Zdrav šport je to.«
»Prosim, mirujta! Bomo pozneje debatirali o tem.«
»Primorje« bo sediti?« zabilo »Iliriji« zopet gol. Vidite, uganil sem. Kako pravi, že tretjič je bil to? Torej slaba prede »Iliriji«. Trije goli, hm. Bi počakali še četrtega; saj bo kmalu.«
»Nazadnje,« je menil oni, ki je bil žejen, »tole res ne bi bilo napačno, če bi človek sedel doma za mizo, jedel golaž, pil pivo in zraven poslušal radio, kaj?«
»Dolfe, potem ti ne bom več očitala, da si starokopitnik.«
»Aha, potem bom moderen, ne? Na ja, bomo videli. Ampak v nogometni klub me ni treba siliti, ne čutim poklica.« —n.

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 30. aprila: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.30 Glasovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17.30 Concerto-Orchestra. — 18.30 Zgodovina Slovencev, prof. Kranjec. — 18.30 Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeit, Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vseuč. prof. dr. Veber. — 19.30 Nemsčina, ga. dr. Piskernik. — 19.30 Naše sosednje države: Avstrija, prirodne razmere, dr. Valter Bohinec. — 20.30 Nicodemus: »Zora, dan, noč«, izvajajo člani nar. gled. — 21.30 Radio-Orchestra. — 22.30 Poročila in časovna napoved. — 22.15 Prenos inozemskih postaj.

Sreda, 1. maja: Opoldanski program odpade. 17.30 Concerto-Orchestra. — 18.30 Pravljice, pisatelj Milčinski. — 18.30 Iz rastlinstva, ga. dr. Piskernik. — 19.30 Sbrhoirvaščina, prof. Mazovec. — 19.30 Zgodovina Slovencev, prof. Kranjec.

BOTRI! Ne peljite birmancev v gostilno, ampak v prodajni oddelek Radio Ljubljana.

dovina Slovencev, prof. Kranjec. — 20. Večer nordijske glasbe III., izvaja Radio-kvartet. 22. Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Belgrad: 12.10 Plošče in poročila. — 19.30 O Akropoli. — 20.20 Radio kvartet s solopetjem. — 21.25 Poročila. — 21.35 Narodne pesmi (solo s klavirjem). — 22. Tamburaški orkester dijakov. — Zagreb: 13.15 Plošče. — 17. Radio-kvartet: Poljudna glasba. — Praga: 11.15 Plošče. — 12.30 Opoldanski koncert. — 16.30 Koncert. — 19.30 Strauss: Casanova opereta. — 22.30 Lahka glasba. — Stuttgart: 12.15 Plošče — 16.15 Dvoraku v spomin. — 18.15 Predavanje. — 18.45 Radiotehnično predavanje. — 20. Koncert iz Frankurta: Bachova glasba. — 21.40 »Orte« (Leonhard); nato slagerji. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 14.15 Pejce. — 14.30 Solisti.

INGELEN ZVOČNIK
RAMONA
DIN 520

21.30 Koncert vojske godbe. — Bern: 17. Orkester. 20. Federerju v spomin. — 21.20 Kabareti večer. — Katovice: 12.10 Plošče. — 17.55 Koncert. — 19.50 »Mazepa« opera. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Italijanska glasba. — 20.45 Prenos opere. — Berlin: 16.30 O nemških satirikih. — 17. Zabavna glasba. — 18.10 Knjige. — 18.40 Nevarnost plinov. — 20. Millöcker: Die sieben Schwaben« opereta. — Dunaj: 11. Kvartet Silving. — 16. Orkester. — 17.25 Glasba za mladino. — 18. Zdravstveno predavanje. — 20.05 Toleidski zlatar, opera (Offenbach). — Milan: 11.15 Plošče. — 12.20 Kvartet. — 13.25 Jazz. 16.30 Otroško petje. — 17. Kvintet. 20.30 Koncert stare vokalne in instrumentalne glasbe. — Budapest: 9.15 Plošče. — 12.05 Koncert voj. godbe. — 17.40 Madjarske pesmi. — 19.30 Prenos opere; nato koncert ciganske godbe.

LUZ in MONOLIT peči

ŠAMOTEŽ, najcenejša, prvovrstna šamota za peči in štedilnike. — Elektromotorji CONZ Altona Bahrenfeld. Ing. Guzelj, Ljubljana VII. Telefon 5252 Jernejeva c. 5. Telefon 3252

Objava

Uprava drž. monopolov razpisuje za 3. junij 1929 drugo ponudbeno licitacijo za dobavo električne centrale za solarno v Ulcinu. - Pogoji in načrti se morejo dobiti v pisarni industrijskega oddelka, uprava državnih monopolov, vsak delavnik od 11 do 12 dopoldne.

Iz pisarne industrijskega oddelka IN br. 5779, dne 5. aprila 1929.

Naznanilo

Mlekarska zadruga v Vodichah ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 12. maja 1929 popoldne po nauku v mali dvorani društvenega doma.

DNEVNI RED: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. - 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. - 3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1928. - 4. Volitev načelstva. - 5. Volitev nadzorstva. - 6. Poročilo o izvršeni reviziji. - 7. Odobritev kredita. - 8. Slučajnosti. — Vodice, 28. aprila 1929.

Mlekarska zadruga v Vodichah.

SELITVE

v pohištvenih vozeh, kakor tudi na peresnih dvah izvršuje najtočneje in najskrbneje tvrdka JAVNA SKLADIŠTA družba z o. z., Ljubljana, Danajska c. 33. Istopam se vskladiščuje pohištvo v suhih prostorih.

Na pomoč!
Roman.

V Bristol je dospel zgodaj popoldne in takoj krenil v hotel, kjer ga je Grey že pričakoval. Grey ga je pristrčno pozdravil.

»Hudo sem vesel, da si prišel,« mu je rekel; »toda kje imaš Sama?«

»Sama?« ponovi Jim. »Tvoj oče ni ničesar omenil, naj tudi on pride.«

»Pa seveda mora tudi on priti! Saj bomo baš njega potrebovali, kadar se bomo s čolni vozili. Vem, da hoče očka tudi njega! Sam je moral napačno razumeti, kar sta se po telefonu razgovarjala. Takoj mu morava brzojaviti!«

Tekom petih minut je bila brzojavka že na poti in Jim se je počutil še bolj srečnega kakor že itak ves dan. Vrne se torej v hotel, se snide s profesorjem in mu pove vse, kar se je pripetilo, pa mu tudi pokaže zapiske o svojem pogovoru z Alanom.

»Izborno!« pravi profesor. »Dobro si opravil, Selby. Zdaj pa bo najbolje, da poskrbimo za tvojo opremo, obenem pa bomo tudi za Lustyja nekaj nakupili. Ob osmih ima biti tu.«

»Sli so torej nakupovat, nato so večerjali. Potem pa je šel Jim na kolodvor Samu naproti.

Pa Sama ni bilo! Jim odide domov in se ob deset trideset zopet vrne. Po Samu pa tudi zdaj ne duha ne sluha! To noč je Jim slabo spal in je bil ob petih že pokonci, da pričaka Sama pri prvem jutranjem vlaku. A Sama ni bilo, ladja pa je imela ob devetih odriniti iz Avonmoutha!

26. Zoprni Mr. Aplin.

Jim je stal z Gregom Thoroldom na zgornjem krovu ladje Chester Castle, ko je plavala dol po zalivu. Pokazal je na črto temnih čeri tam daleč na vzhodu in rekel:

»Če bi imela dober daljnogled, bi skoraj lahko videla Polcapple.«

»Kaj pa Sama, bi ga videla?« pravi Greg.

Jim zmaje z glavo.

»Skrbi me, ali se mu ni morda kaj pripetilo. Mislim si ne morem drugega, kakor da sta si z Mrs. Trant prišla navzkriž, ko je prišel domov in je zato izgubil ter šel takoj ribe loviti.«

»Ali nič ne misliš, da bi morda tiček Sneed mogel biti vzrok, da se Sam sploh ni povrnil domov?« povprašuje Greg.

»Ne. Saj je Sam Sneed ujel in se ga zato Sneed strašno boji. Seveda je Sneed zloben kot maček in bo Samu povrnil milo za drago, če se mu ponudi prilika; vendar pa mislim, da ga na noben način ni mogel zadržati, da ne bi prišel domov.«

»Oh, kakšno smolo imamot!« pravi Greg.

»Grozno!« vzdihne Jim. »Ti si sploh ne moreš predstavljati, kakšen izvrsten tovariš mi je bil Sam vsa leta! Moral bi bil videti, kako me je rešil, ko sva plezala dol po čerch in se je izpulil grm, ki sem se zanj držal!«

»Precej sem spoznal, da je res izvrsten fant,« mu pritrdi Greg. »Posebno sem ga občudoval, ker je vsako reč tako naravnost povedal.«

»Boli iskrenega tovariša si ne moreš misliti! Vse bi dal, kar imam, da bi bil zdaj on tukaj! Tako je Jim stal in molče strmel tja na obalo, ki je hitro izginjala.

Bukova in hrastova drva

suha in polsuha, eventualno tudi same okroglice kupim za dobavo junij, julij, avgust vsako množino

FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. dol.

Greg je videl, kako zelo je žalosten in se mu je jako smilil, ker pa si zaenkrat ni mogel ničesar izmisliti, s čimer bi ga potolažil, ga pusti samega.

Ker je Jim tako zelo pogrešal Sama in tolikokrat nanj mislil, ni mogel vožnje uživati. Vsaka reč v njegovi okolici je bila nova in zanimiva, vendar pa ga je najbolj privlačeval parnikov radio. Kakor vse velike ladje je tudi Chester Castle imela dva radijska operatorja. Eden izmed njiju, Frank Robson, ljubezniv temnook, majhen možek, je bil prav dober človek in je imel Jima zelo rad. Ta je Jimu tudi rekel, da lahko pride v radijsko kabino vselej, kadar bo on imel službo. Zato je Jim tretji dan vožnje okoli desetih dopoldne potkal na vrata in stopil noter. Zelo pa se začudi, ko zagleda ne Robsona, ampak šibkega moža predivastih las, ki sedi pri aparatu.

Ta se obrne proti Jimu in sovražno bulji vanj, Jim pa se takoj začne opravičevati.

»Oh, oprostite, da sem vas nadlegoval! Mislim sem, da ima Robson službo.«

»To je vseeno, kdo ima službo,« ga zavrne oni neprijazno. »Potniki nimajo v radijski sobi ničesar iskati!«

»Jaz nisem navaden potnik,« pojasnjuje Jim. »Tudi jaz sem radijski uslužbenec.«

Dolgin sname slušala in reče: »Takse pritikavec!« pa tako prezirljivo, da Jimu lica pordijo.

»Kar pravim, je res,« odvrne Jim z odločnim glasom. »Če meni ne verjamete, pa lahko vprašate profesorja Thorolda!«

»Ga tudi bom!« zarenči oni. »Za zdaj pa glej, da izgineš!«

»Ljudska knjižnica iz založništva Jęgodovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Lorenzini, Hagard, HČI CESARJA MONTEZUME, 32 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, Hagard, HČI CESARJA BURKASTO ŽIVLJENJE, 14 Din. — 27. zvezek: Lorenzini, Hagard, HČI CESARJA BURKASTO ŽIVLJENJE, 14 Din. — 28. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 29. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 30. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 31. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 32. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 33. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 34. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 35. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 36. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 37. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 38. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 39. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 40. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 41. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 42. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 43. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 44. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 45. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 46. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 47. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 48. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 49. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 50. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 51. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 52. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 53. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 54. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 55. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 56. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 57. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 58. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 59. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 60. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 61. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 62. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 63. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 64. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 65. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 66. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 67. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 68. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 69. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 70. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 71. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 72. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 73. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 74. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 75. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 76. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 77. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 78. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 79. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 80. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 81. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 82. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 83. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 84. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 85. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 86. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 87. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 88. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 89. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 90. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 91. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 92. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 93. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 94. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 95. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 96. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 97. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 98. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 99. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din. — 100. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, P-egleji, OTROCI SOLNCA, 24 Din.

MALI OGLASI

Vanka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Gospodinjstva

želi pridna, 47 letna gospodinja, najraje v župnišču. — Ponudbe prosim pod »Varčna gospodinja« upravi Slov. pod št. 4508.

K samostojni dami

ali gospodu želim mesta. Ponudbe na upravo lista pod »Izvrstna kuharica - Varčna gospodinja« 4557.

Šivilja

dobro izurjena, želi stalne službe v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4656.

Šofer

obenem kovač, ki bi opravljal tudi druga dela, neoznejen, išče službe. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4641.

Žagar

za venecijanko ali samico, izučen mizar, išče službe. Nastop takoj. Zmožen vseh popravil. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4652.

Službo pisarn. službe

ali kaj sličnega — sprejem. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4660.

Službo dobe

Vajenke

za mehanično vezenje in predtisk, sprejememo takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4509.

Vzgojiteljica

(Kinderfräulein), perfektna nemškega jezika, večja negovanja in vzgoje otrok, se išče za takoj v malo selo Hrvaške k dvema deklicama (poldruge oziroma pet let). Zdrave, do 30 let stare, v tej vlogi izprakticirane reflektantije naj se javijo osebno v torek 30. tega meseca od 3 do 6 popoldne pri portirju hotela »Union« v Ljubljani, kjer dobe vse podrobne informacije.

Žagarja

za žago venecijanko in cirkular žago sprejememo takoj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 4487.

Prešivalac

(Durchnäher) se išče za takojšnji nastop. Domača tvornica remenja i kožne obuče, Zagreb, Zavrtnica.

Iščem za takoj izurjenega zastopnika

ali samoprodajalca za Ljubljano in okolico. Nekaj kapitala potreba. — Centralna mlekarica: Radić & Comp., Beli Monastir, Baranja.

Pletilje!

Iščeta se dve izurjeni pletilji za avtomat. stroje na Gorenjskem. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. — Naslov v upravi Slov. pod št. 4642.

Boljšo služkinjo

srednjih let išče intelig. vdovec v večjem kraju Banata za vodstvo gospodinjstva. — Ima troje otrok, katerih eden že pohaja v šolo, od septembra dalje bosta pa dva obiskovala šolo. Ponudbe naj se pošljejo na upravo pod št. 4551.

Sobarica

pridna in poštena, z daljšimi spričevali, se sprejme. Nastop takoj. Hotel »Triglav«, Sevnica o. S.

Razpisuje se služba občinskega tajnika in organista

v Planini pri Rakeku. — Zglasiti se je osebno in izročiti potrebne dokumente do 15. maja pri županstvu.

Zastopnike

marljive in zanesljive — išče za prodajo vsakemu gospodinjstvu neobhodno potrebnega predmeta, za deželo in mesta, proti proviziji in fiksnih plači — »Delmond«, Miklošičeva cesta 14, Ljubljana.

Viničarja

srednjih let (35—50), ki se dobro razume na vino-gradništvo, iščemo za takojšnji nastop. Ponudbe na Frank & drug, Zagreb, Gunduličeva 40 za graščino Kerestinec.

Prodamo

Šivalni stroj

zelo dobro ohranjen, se ugodno prodaja. — Vpraša in ogleda se pri hišnici, Vošniakova ulica št. 7, pritličje, desno.

Spalnico

iz trdega lesa, svetlo polirano, prodam po zelo nizki ceni. Anton Štolfa, mizar, Spod. Loke, pošta Lukovica.

Puhasto perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemiška čistiona perja, Zagreb, Ilica 82.

Krompir

za seme in prehrano dobite, dokler zaloga, pri

Fran Pogačniku

Dunajska cesta št. 36.

Stavbna parcela

naprodaj ob Dunajski cesti na koncu Urbančkovega vrta. Več se poižve v gostilni »Pred Tabornem«, Črnuče.

Radio

Radio - aparat

popolnoma nov, 6 cevni, najnovejšega sestava, z elektrono in zaščiteno mrežico, sposob. za vsake vrste zvočnik — se ugodno prodaja. Kdor hoče imeti res izvrsten in enostaven radio, naj se obrne za naslov na Slovenca pod št. 4632.

Kupimo

Stružnico

(Drehbank) 1—2 m dolgo, staro, dobro ohranjeno, takoj kupim. Ponudbe na upravo tega lista pod značko »Stružnica«.

Stanovanja

Stanovanje

treh sob v centru, iščem za takoj. — Ponudbe na oglas. oddel. »Slovenca« pod »Dober plačnik«.

Oddam takoj sobo

prazno ali mebljavno, s poseb. vhodom in elektr. razsvetljavo. — Naslov v upravi Slov. pod št. 4638.

Lepa soba

pri Taboru, se odda. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4655.

Posedstva

Naprodaj hiša

s tremi sobami, kuhinjo in kletjo. — Maribor - Pobrežje, Gozdna ul. 64.

Posestvo

2 orala, nekaj vinograda, za 25.000 Din prodaja Johana Pušnik, Bresternica št. 61.

Pouk

Šoferska šola

prva oblastv. koncesijon. Camernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnjaški teoretičen pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Šoferska šola

oblastv. koncesijonirana. — L. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova c. 52. Praktične vožnje z modernimi avtomobili, teoretični pouk na podlagi najmoder. pripomočkov. Redni tečaj prične 1. maja.

Vnajem

Gostilna

Peter Mayr »Pri Petru« v Kranju, Glavni trg št. 3 (tik glavne cerkve), se odda v najem takoj ali pozneje strokovno izvežbanemu zakonskemu paru. Pismene ponudbe na gornji naslov.

Denar

Na dosmrtno hrano

se sprejme starejši gospod ali gospa, z lastno sčbo, za 25—30.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Prijazni kraj«.

Razno

Staro litino

in drugo železo in stare kovine, kupuje po najvišjih cenah. Franc Stupica, železnina v Ljubljani — Gosposvetska cesta 1.

Dražba

parne žage, vinske trgovine, inventarja

Iz konkurzne mase Antona Kajfeža v Kočevju se bo prodajalo:
1. Na prisilni dražbi dne 2. maja 1929 ob 9 pri okrajnem sodišču v Kočevju:
parna žaga v Kočevju

s pripadajočimi objekti, s stanovanjsko hišo s kantino, dalje vila z velikim vrtom, gospodarskimi poslopji in lokali za vinsko veletrgovino. Žaga je v obratu; za naročila je preskrbljeno.

2. Na ofertalni dražbi dne 3. maja in po potrebi še 4. maja 1929, vsakokrat ob pol 11 na licu mesta, kompletan kletarski inventar za vinsko trgovino, inventar vrtarstva, ves ostali gospodarski inventar, tovorni avto, pisarniška oprema, gostilniška oprema.

Pojasnila pri upravniku konkurzne mase dr. Ludviku Grobelniku, notarju v Ribnici.

Fotografske potrebščine

vsakovrstne aparate, na obroke, pouk zastoj. — Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Ajdova moka

po 5 Din
fini zdrob iz argentinske koruze, po 4.30 Din
fina moka št. 0 iz banaske pšenice po 4.30 Din.
Razpošilja od 25 kg naprej:
Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Mlinarji!

Rz, prosa, ajda in ječmen kupite najceneje pri **A. VOLK, LJUBLJANA** veletrgovina žita in moke

Železnato vino

lekar. dr. G. PICCOLI-JA V LJUBLJANI krepča oslabele, malokrvne odrasle in otroke.

Kupite 'Bazler' kremo

s patent odpiranjem. — Postavite številke do 24 zadenete različna darila. Darila se delijo vsakih 8 dni. Dokazite 1000 praznih škatlic in številke do 25 zadenete **Ford-auto.**

Žimnice

vseh vrst, spalni divani, otomane, klubove in salonske garniture, dobava okenskih zastorov najceneje pri tapetniku

Fr. Jager

Sv. Petra nasip št. 29.

Postrežba solidna.

Cene konkurenčne

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah.

CERNE, juvelir, Ljubljana, Woltova ulica št. 3.

Fotografski atelje

novi otvorjen; najmodernejši aparati, najnovejša svetlobna naprave. Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Samo v gostilni na MESTNEM TRGU

POD SKALCO

se toči pristno rudeče vino čez ulico

po 10.- Din

ter mnogo drugih pristnih vin. Abonent, izborna hrana! Celodnevno 12 Din.

Klavirji!

Tovarna in zaloga klavirjev prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Učlaševanje in popravila za Glasbeno Matice, Konservatorij in druge inštitute izgovarjajo moja tverka. Gre tudi na deželo. Točna postrežba in zmerno cene tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warblnek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. nadst.

Valjni mlin

NASTRAN

pošta Radomlje.

nudi

svoje priznane najboljše

psenične izdelke

ki so vsled njih kakovosti tudi najcenejši, po najnižjih dnevnik cenah.

Zahtevajte cenike in vzorce!

Solnčično in bučno

OLJE

pristno, čisto, domače delo, v vsaki množini po zmerni ceni proda in razpošilja, in sicer v nosadah od 5 kg naprej.

Domača oljarna IVAN

RIBIČ & SIN,

Cezanjovci, p. Ljutomer.

REKLAMA «SLOVENCU»

na vsakem mestu

»SLOVENE«

Duplo kurjava za dirkalne motorje, zrakoplovne motorje - sedaj pa za avtomobile.

Najnovejši inženirski uspeh v avtomobilizmu letošnjega leta je novi „Nash“ „400“ — motor z ventili na glavi, z dvojno kurjavo in visoko kompresijo.

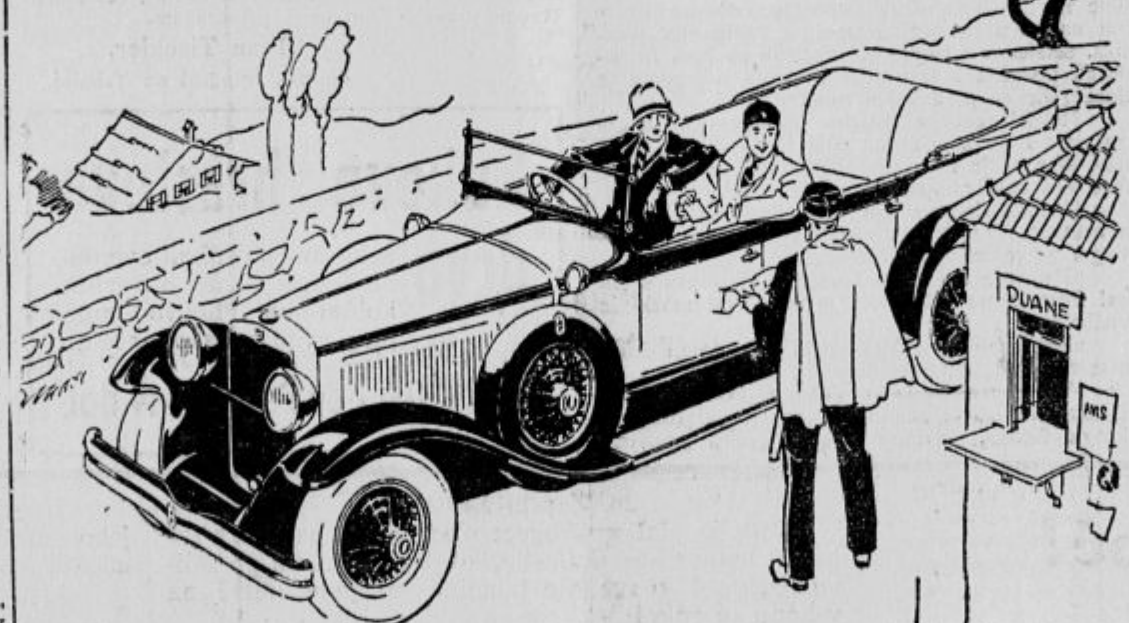
Novi motor daje novemu „Nashu“ „400“ večjo moč, večjo pravljenost, neverjetno brzino 140 km z nezadovoljno porabo bencina. Zgorevanje je popolno, ni saj in ni potrebno otvarjanje motorja. Vzdrži kot noben tekmeč.

V zraku, motor z ventili v glavi — ki ima „L“ glavo — z visoko kompresijo in dvojna kurjava — je gospodarska situacija. „Nash“ je sedaj izpopolnil isti motor tudi na potniški avtomobil. Ogromne so prednosti tega motorja.

Sportniki, strokovnjaki in vsi ljubitelji avtomobilov, pogledajte in preizkusite novi „Nash“ „400“ z dvojno kurjavo, pa ne boste nikdar zadovoljni z delovanjem motorja starejših tip.

Vozovi v modi po celem svetu.

Novi NASH „400“

Generalno zastopstvo Nash-avtomobilov
Dečanska 21 — — — Beograd

Zastopniki inženjerji:

Sartor & Riger, N. Sad — Josip Gradš, Ljubljana-Maribor

The Nash Motors Co., Kenosha, Visc. U. S. A.

Po kratki, mučni bolezni nas je danes za vedno zapustila naša predragga mama, tašča itd., gospa

Franciška Berbuč

profesorjeva vdova.

Na zadnji poti jo spremimo iz hiše žalosti, Zagorje 142, dne 30. aprila 1929 ob 4 popoldne za zagorsko pokopališče. Zagorje - Ljubljana, dne 28. aprila 1929.

Zalujoči ostali.

BLAGO

za vsake vrste obleke, svetlobo, vrnitev in pranje, zadnje novosti — češkega izvora

Velika izbira, ugodne cene.

R. MIKLAVIC „Pri Skolji“ Ljubljana

Potri žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša ljubljena soproga, stara mama in teta, gospa

Rozalija Žumer

vdovljena Žumer roj. Debelak

posestnica in gostilničarka

včeraj ob 9 zvečer, po dolgotrajni in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek dne 30. aprila ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Koroška Bela, na farno pokopališče.

Koroška Bela, dne 29. aprila 1929.

Zalujoči ostali.